Jungtinių Tautų Švietimo, mokslo ir kultūros organizacija

Nematerialus kultūros paveldas

Nematerialaus kultūros paveldo apsaugos konvencija. Įgyvendinimo veiklos direktyvos

Jungtinių Tautų
Švietimo, mokslo ir
kultūros organizacija

Nematerialus
kultūros
paveldas

Nematerialaus kultūros paveldo apsaugos konvencija. Įgyvendinimo veiklos direktyvos

2016

Leidinį parėmė

LIETUVOS
KULTŪROS
TARYBA

Redaktorės ir vertėjos **Margarita Gaubytė** ir **Milda Valančiauskienė**
Viršelio dailininkas **Jonas Liugaila**

Jungtinių Tautų
Švietimo, mokslo ir
kultūros organizacija

Lietuvos nacionalinė
UNESCO komisija

Lietuvos nacionalinė UNESCO komisija
Šv. Jono g. 11, 01123 Vilnius
Tel. (8 5) 210 73 40
www.unesco.lt
www.facebook.com/UNESCO.LT

© Lietuvos nacionalinė UNESCO komisija
© Viršelyje panaudota Luko Balandžio / 15min nuotrauka

Turinys

Nematerialaus kultūros paveldo apsaugos konvencija **6**
Konvencijos įgyvendinimo veiklos direktyvos **23**

I skyrius. Nematerialaus kultūros paveldo apsauga tarptautiniu lygmeniu, bendradarbiavimas ir tarptautinė pagalba (1–65) **24**

I.1 Įrašymo į Nematerialaus kultūros paveldo, kuriam reikalinga neatidėliotina apsauga, sąrašą kriterijai (1) 24
I.2 Įrašymo į Reprezentatyvųjį žmonijos nematerialaus kultūros paveldo sąrašą kriterijai (2) 24
I.3 Geriausiai Konvencijos principus ir tikslus atspindinčių programų, projektų ir veiklų atrinkimo kriterijai (3–7) 28
I.4 Tarptautinės pagalbos prašymų atitikties ir atrankos kriterijai (8–12) 25
I.5 Daugianacionalinės bylos (13–15) 26
I.6 Įrašymas išplėstiniu arba apribotu pagrindu (16–19) 27
I.7 Bylų teikimas (20–25) 27
I.8 Bylų vertinimas (26–31) 27
I.9 Nepaprastos skubos tvarka nagrinėjamos nominacijos Nematerialaus kultūros paveldo, kuriam reikalinga neatidėliotina apsauga, sąrašui (32) 28
I.10 Bylų nagrinėjimas Komitete (33–37) 29
I.11 Elemento perkėlimas iš vieno sąrašo į kitą arba pašalinimas iš sąrašo (38–40) 29
I.12 Įrašyto į sąrašą elemento pavadinimo keitimas (41) 29
I.13 Geriausiai Konvencijos principus ir uždavinius atspindinčios programos, projektai ir veiklos (42–46) 30
I.14 Tarptautinė parama (47–53) 30
I.15 Tvarkaraštis – procedūrų apžvalga (54–56) 31
I.16 Objektų, paskelbtų Žmonijos žodinio ir nematerialaus paveldo šedevrais, įrašymas į Reprezentatyvųjį žmonijos nematerialaus kultūros paveldo sąrašą (57–65) 32

II skyrius. Nematerialaus kultūros paveldo fondas (66–78) **33**

II.1 Fondo lėšų naudojimo gairės (66–67) 33
II.2 Nematerialaus kultūros paveldo fondo išteklių didinimo priemonės (68–78) 33
II.2.1 Dovanotojai (68–71) 33
II.2.2 Sąlygos (72–75) 34
II.2.3 Nauda dovanotojams (76–78) 34

III skyrius. Dalyvavimas įgyvendinant Konvenciją (79–99) 35

III.1 Bendruomenių, grupių ir tam tikrais atvejais asmenų, taip pat ekspertų, kompetencijos centrų ir mokslinių tyrimų institutų dalyvavimas (79–89) 35
III.2 Nevyriausybinės organizacijos ir Konvencija (90–99) 36
III.2.1 Nevyriausybinių organizacijų dalyvavimas nacionaliniu lygmeniu (90) 36
III.2.2 Akredituotų nevyriausybinių organizacijų dalyvavimas (91–99) 36

IV skyrius. Sąmoningo suvokimo apie nematerialų kultūros paveldą didinimas ir Konvencijos emblemos nematerialaus kultūros paveldo apsaugai naudojimas (100–150) 38

IV.1 Sąmoningo suvokimo apie nematerialų kultūros paveldą didinimas (100–123) 38
IV.1.1 Bendrosios nuostatos (100–102) 38
IV.1.2 Vietos ir nacionalinis lygmenys (103–117) 39
IV.1.3 Tarptautinis lygmuo (118–123) 42
IV.2 Nematerialaus kultūros paveldo apsaugos konvencijos emblemos naudojimas (124–150) 43
IV.2.1 Apibrėžtis (124–125) 43
IV.2.2 UNESCO ir Konvencijos emblemų naudojimo taisyklės (126–128) 43
IV.2.3 Emblemos naudojimo teisės (129) 44
IV.2.4 Leidimo išdavimas (130–136) 44
IV.2.5 Emblemos naudojimo patronažo atveju kriterijai ir sąlygos (137–139) 45
IV.2.6 Emblemos naudojimas komerciniais tikslais ir sutartiniai susitarimai (140–143) 45
IV.2.7 Grafinis emblemos standartas (144) 46
IV.2.8 Apsauga (145–150) 46

V skyrius. Ataskaitos Komitetui (151–169) 47

V.1 Konvencijos valstybių narių ataskaitos apie Konvencijos įgyvendinimą (151–159) 47
V.2 Konvencijos valstybių narių ataskaitos apie objektus, įrašytus į Nematerialaus kultūros paveldo, kuriam reikalinga neatidėliotina apsauga, sąrašą (160–164) 48
V.3 Ataskaitų priėmimas ir svarstymas (165–167) 49
V.4 Valstybių, nesančių Konvencijos narėmis, ataskaitos apie objektus, įrašytus į Reprezentatyvųjį žmonijos nematerialaus kultūros paveldo sąrašą (168–169) 49

VI skyrius. Nematerialaus kultūros paveldo apsauga ir darnus vystymasis nacionaliniu lygmeniu (170–197) 49

VI.1 Įtraukusis socialinis vystymasis (177–182) 51
VI.1.1 Maisto sauga (178) 51
VI.1.2 Sveikatos priežiūra (179) 51
VI.1.3 Kokybiškas švietimas (180) 52
VI.1.4 Lyčių lygybė (181) 53
VI.1.5 Galimybė gauti švaraus bei saugaus vandens ir tvarus vandens naudojimas (182) 53
VI.2 Įtraukusis ekonomikos vystymasis (183–187) 54
VI.2.1 Pajamos ir tvarūs pragyvenimo šaltiniai (185) 54
VI.2.2 Našus užimtumas ir deramas darbas (186) 54
VI.2.3 Turizmo poveikis nematerialaus kultūros paveldo apsaugai ir atvirkščiai (187) 55
VI.3 Aplinkos tvarumas (188–191) 55
VI.3.1 Su gamta ir visata susijusios žinios ir veiklos (189) 55
VI.3.2 Poveikis aplinkai saugant nematerialų kultūros paveldą (190) 56
VI.3.3 Bendruomenių atsparumas stichinėms nelaimėms ir klimato kaitai (191) 56
VI.4 Nematerialus kultūros paveldas ir taika (192–197) 57
VI.4.1 Socialinė sanglauda ir teisingumas (194) 57
VI.4.2 Konfliktų prevencija ir jų sprendimas (195) 57
VI.4.3 Taikos ir saugumo atkūrimas (196) 58
VI.4.4 Ilgalaikės taikos siekis (197) 58

Laiško modelis dėl nevaržomų įnašų į Nematerialaus kultūros paveldo apsaugos fondo specialiąją sąskaitą 59

Nematerialaus kultūros paveldo apsaugos konvencija

2003 m. spalio 17 d., Paryžius

Jungtinių Tautų Švietimo, mokslo ir kultūros organizacijos (toliau – UNESCO) Generalinė konferencija, posėdžiaudama 2003 m. rugsėjo 29–spalio 17 d. Paryžiuje vykusioje 32-oje sesijoje,

remdamasi esamais tarptautiniais žmogaus teisių dokumentais, visų pirma 1948 m. Visuotine žmogaus teisių deklaracija, 1966 m. Tarptautiniu ekonominių, socialinių ir kultūrinių teisių paktu ir 1966 m. Tarptautiniu pilietinių ir politinių teisių paktu;

atsižvelgdama į nematerialaus kultūros paveldo, kaip kultūros įvairovės šaltinio ir tvarios plėtros garantijos, svarbą, kaip pabrėžiama 1989 m. UNESCO Rekomendacijoje dėl tradicinės kultūros ir folkloro išsaugojimo, 2001 m. UNESCO Visuotinėje deklaracijoje dėl kultūrų įvairovės ir 2002 m. Kultūros ministrų trečiojo apskritojo stalo priimtoje Stambulo deklaracijoje;

atsižvelgdama į gilias šaknis turinčią nematerialaus kultūros paveldo ir materialaus kultūros ir gamtos paveldo tarpusavio priklausomybę;

pripažindama, kad globalizacijos ir socialinių pokyčių procesai ne tik sukuria sąlygas atnaujinti bendruomenių dialogą, bet ir, kaip ir netolerancijos reiškinys, prisideda prie to, kad gali kilti didelė grėsmė, kad nematerialaus kultūros paveldo būklė ims prastėti, jis ims nykti ir bus naikinamas, ypač dėl tokiam paveldui išsaugoti reikalingų išteklių trūkumo;

suvokdama visuotinę valią ir bendrą rūpestį išsaugoti žmonijos nematerialų kultūros paveldą;

pripažindama, kad bendruomenių, ypač nuolat toje pačioje vietoje gyvenančių bendruomenių, grupių ir kartais pavienių žmonių vaidmuo kuriant, išsaugant, išlaikant ir atkuriant nematerialų kultūros paveldą ir taip padedant turtinti kultūrų įvairovę ir žmogaus kūrybines galias, yra svarbus;

pažymėdama didžiulį UNESCO indėlį kuriant norminius kultūros paveldo apsaugos dokumentus, ypač 1972 m. Pasaulinio kultūros ir gamtos paveldo globos konvenciją;

taip pat atkreipdama dėmesį į tai, kad kol kas nėra saistančio daugiašalio teisės dokumento, skirto nematerialaus kultūros paveldo apsaugai;

manydama, kad esami tarptautiniai susitarimai, rekomendacijos ir rezoliucijos dėl kultūros ir gamtos paveldo turi būti veiksmingai patobulinti ir papildyti naujomis nuostatomis dėl nematerialaus kultūros paveldo;

manydama, kad žmonėms, ypač jaunesniosioms kartoms, reikia padėti geriau suvokti nematerialaus kultūros paveldo ir jo išsaugojimo svarbą;

manydama, kad tarptautinė bendruomenė kartu su Valstybėmis, šios Konvencijos Šalimis, turėtų bendradarbiavimo ir savitarpio pagalbos dvasia prisidėti prie tokio paveldo apsaugos;

prisimindama nematerialiam kultūros paveldui skirtas UNESCO programas, ypač Žodinio ir nematerialaus žmonijos paveldo šedevrų paskelbimą;

atsižvelgdama į neįkainojamą nematerialaus kultūros paveldo, kaip žmones suartinančio ir tarpusavio mainus bei supratimą užtikrinančio veiksnio, vaidmenį,

2003 m. spalio 17 d. *priima* šią Konvenciją.

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis
Konvencijos tikslai

Šios Konvencijos tikslai yra:

a) saugoti nematerialų kultūros paveldą;

b) užtikrinti pagarbą atitinkamų bendruomenių, grupių ir asmenų nematerialiam kultūros paveldui;

c) vietiniu, nacionaliniu ir tarptautiniu lygmenimis ugdyti nematerialaus kultūros paveldo svarbos suvokimą ir padėti suprasti, kad reikia užtikrinti palankų jo tarpusavio vertinimą;

d) numatyti tarptautinį bendradarbiavimą ir pagalbą.

2 straipsnis
Sąvokų apibrėžtys

Šioje Konvencijoje:

1. „Nematerialus kultūros paveldas“ – tai ilgainiui nusistovėjusi veikla, vaizdai, išraiškos formos, žinios, įgūdžiai, taip pat su jais susijusios priemonės, objektai, žmogaus veiklos produktai ir su jais susijusios kultūros erdvės, kuriuos bendruomenės, grupės ir kai kuriais atvejais pavieniai žmonės pripažįsta savo kultūros paveldo dalimi. Šį nematerialų kultūros paveldą, perduodamą iš kartos į kartą, bendruomenės ir grupės nuolat atkuria reaguodamos į savo aplinką, į sąveiką su gamta ir savo istorija, ir jis joms teikia tapatybės ir tęstinumo pojūtį, taip skatindamas pagarbą kultūrų įvairovei ir žmogaus kūrybingumui. Šioje Konvencijoje aptariamas tik toks nematerialus kultūros paveldas, kuris yra suderinamas su esamais tarptautiniais žmogaus teisių dokumentais, taip pat su bendruomenių, grupių ir žmonių savitarpio pagarbos ir tvarios plėtros reikalavimais.
2. „Nematerialus kultūros paveldas“, apibrėžtas 1 dalyje, *inter alia,* pasireiškia šiose srityse:

   a) žodinės kūrybos tradicijose ir išraiškos formose, įskaitant kalbą kaip nematerialaus kultūros paveldo raiškos priemonę;

   b) atlikimo menuose;

   c) papročiuose, apeigose ir šventiniuose renginiuose;

   d) su gamta ir visata susijusiose mokslo srityse ir veikloje;

   e) tradiciniuose amatuose.
3. „Apsauga“ – tai priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti nematerialaus kultūros paveldo gyvybingumą, įskaitant nustatymą, dokumentavimą, mokslinius tyrimus, išsaugojimą,

apsaugą, sklaidą, turtinimą, perdavimą, visų pirma per formalų ir neformalų švietimą, taip pat įvairių tokio paveldo aspektų atgaivinimą.

4. „Valstybės Šalys“ – valstybės, kurios yra saistomos šios Konvencijos ir kuriose ši Konvencija galioja.
5. Ši Konvencija yra *mutatis mutandis* taikoma 33 straipsnyje nurodytoms teritorijoms, kurios šios Konvencijos Šalimis tampa tame straipsnyje nustatytomis sąlygomis. Tuo mastu tokioms teritorijoms taip pat taikoma sąvoka „Valstybės Šalys“.

3 straipsnis
Ryšys su kitais tarptautiniais dokumentais

Jokia šios Konvencijos nuostata negali būti aiškinama kaip nuostata, kuria:

a) keičiamas pasaulio paveldo vertybių, su kuriomis kuris nors nematerialaus kultūros paveldo objektas yra tiesiogiai susijęs, statusas ir apsaugos lygis, nustatytas 1972 m. Pasaulinio kultūros ir gamtos paveldo globos konvencijoje, arba

b) kuri turi poveikį Valstybių Šalių teisėms ir įsipareigojimams, kylantiems iš bet kurių tarptautinių dokumentų, susijusių su intelektinės nuosavybės teisėmis arba su biologinių ir ekologinių išteklių naudojimu, kurių Šalys jos yra.

II. KONVENCIJOS ORGANAI

4 straipsnis
Valstybių Šalių generalinė asamblėja

1. Įsteigiama Valstybių Šalių generalinė asamblėja (toliau – Generalinė asamblėja). Generalinė asamblėja yra suverenus šios Konvencijos organas.
2. Generalinė asamblėja kas dveji metai renkasi į eilines sesijas. Ji gali rinktis į neeilinę sesiją, jei pati taip nusprendžia arba jei yra Tarpvyriausybinio nematerialaus kultūros paveldo apsaugos komiteto ar ne mažiau kaip vieno trečdalio Valstybių Šalių prašymas.
3. Generalinė asamblėja priima savo darbo reglamentą.

5 straipsnis
Tarpvyriausybinis nematerialaus kultūros paveldo apsaugos komitetas

1. UNESCO struktūroje įsteigiamas Tarpvyriausybinis nematerialaus kultūros paveldo apsaugos komitetas (toliau – Komitetas). Jį sudaro aštuoniolika į Generalinę asamblėją, šiai

Konvencijai įsigaliojus pagal 34 straipsnį, susirinkusių Valstybių Šalių išrinktų Valstybių Šalių atstovų.

2. Valstybių, šios Konvencijos Šalių, padaugėjus iki 50, Valstybių, Komiteto narių, padaugėja iki 24.

6 straipsnis
Valstybių, Komiteto narių, rinkimas ir kadencija

1. Valstybės, Komiteto narės, yra renkamos vadovaujantis tinkamo geografinio atstovavimo ir rotacijos principais.
2. Valstybes, Komiteto nares, ketverių metų kadencijai renka į Generalinę asamblėją susirinkusios Valstybės, šios Konvencijos Šalys.
3. Tačiau pusės Valstybių, Komiteto narių, išrinktų per pirmuosius rinkimus, kadencija sutrumpinama iki dvejų metų. Šios Valstybės per pirmuosius rinkimus nustatomos burtais.
4. Kas dveji metai Generalinė asamblėja atnaujina pusę Valstybių, Komiteto narių.
5. Ji taip pat išrenka tiek Valstybių, Komiteto narių, kiek yra laisvų vietų.
6. Valstybė, Komiteto narė, negali būti išrinkta dviem kadencijoms iš eilės.
7. Valstybės, Komiteto narės, savo atstovais parenka asmenis, kompetentingus įvairiose nematerialaus kultūros paveldo srityse.

7 straipsnis
Komiteto funkcijos

Nepažeidžiant kitų šia Konvencija Komitetui suteiktų prerogatyvų, Komiteto funkcijos yra:

a) siekti Konvencijos tikslų, skatinti jų įgyvendinimą ir stebėti, kaip jų siekiama;

b) teikti konsultacijas apie gerąją patirtį ir rekomendacijas dėl nematerialaus kultūros paveldo apsaugos priemonių;

c) rengti ir teikti Generalinei asamblėjai pagal 25 straipsnį tvirtinti Fondo lėšų naudojimo plano projektą;

d) ieškoti būdų didinti jo lėšas ir tuo tikslu pagal 25 straipsnį imtis reikiamų priemonių;

e) rengti ir teikti Generalinei asamblėjai tvirtinti šios Konvencijos veiksmingo įgyvendinimo veiklos direktyvas;

f) nagrinėti pagal 29 straipsnį Valstybių Šalių pateiktas ataskaitas ir parengti jų apibendrinimą Generalinei asamblėjai;

g) nagrinėti Valstybių Šalių pateiktus prašymus ir priimti sprendimus pagal Komiteto nustatytus bei Generalinės asamblėjos patvirtintus objektyvius atrankos kriterijus dėl:

i) įtraukimo į sąrašus ir 16, 17 ir 18 straipsniuose minimų pasiūlymų atrankos;

ii) tarptautinės pagalbos pagal 22 straipsnį teikimo.

8 straipsnis
Komiteto darbo metodai

1. Komitetas atsiskaito Generalinei asamblėjai. Komitetas Generalinei Asamblėjai atsiskaito už visą savo veiklą ir sprendimus.
2. Komitetas dviejų trečdalių savo narių balsų dauguma priima savo darbo reglamentą.
3. Komitetas gali laikinai įsteigti tokius *ad hoc* konsultacinius padalinius, kurie, jo manymu, reikalingi jo užduočiai atlikti.
4. Komitetas į savo posėdžius gali kviesti viešąsias ir privačiąsias įstaigas, taip pat privačius asmenis, turinčius pripažintą kompetenciją įvairiose nematerialaus kultūros paveldo srityse, kad galėtų su jais tartis konkrečiais klausimais.

9 straipsnis
Patariančiųjų organizacijų akreditavimas

1. Komitetas siūlo Generalinei asamblėjai akredituoti nevyriausybines organizacijas, turinčias pripažintą kompetenciją nematerialaus kultūros paveldo srityje, kad šios galėtų veikti kaip Komiteto patarėjos.
2. Komitetas Generalinei asamblėjai taip pat siūlo tokio akreditavimo kriterijus ir reikalavimus.

10 straipsnis
Sekretoriatas

1. Komitetui padeda UNESCO Sekretoriatas.
2. Sekretoriatas rengia Generalinės asamblėjos ir Komiteto dokumentus, taip pat jų posėdžių darbotvarkės projektus ir užtikrina jų sprendimų įgyvendinimą.

III. NEMATERIALAUS KULTŪROS PAVELDO APSAUGA NACIONALINIU LYGMENIU

11 straipsnis
Valstybių Šalių vaidmuo

Kiekviena Valstybė Šalis:

a) imasi reikiamų priemonių, kad užtikrintų savo teritorijoje esančio nematerialaus kultūros paveldo apsaugą;

b) kartu su bendruomenėmis, grupėmis ir atitinkamomis nevyriausybinėmis organizacijomis, naudodamasi 2 straipsnio 3 dalyje nurodytomis apsaugos priemonėmis, nustato ir apibūdina įvairius savo teritorijoje esančio nematerialaus kultūros paveldo elementus.

12 straipsnis
Sąvadai (Inventoriai)

1. Kad užtikrintų nustatymą ir apsaugą, kiekviena Valstybė Šalis, atsižvelgdama į konkrečią padėtį, parengia vieną arba daugiau jos teritorijoje esančio nematerialaus kultūros paveldo sąvadų (inventorių). Šie sąvadai (inventoriai) yra reguliariai atnaujinami.
2. Kiekviena Valstybė Šalis, pagal 29 straipsnį reguliariai teikdama Komitetui ataskaitą, kartu pateikia ir atitinkamą informaciją apie tokius sąvadus (inventorius).

13 straipsnis
Kitos apsaugos priemonės

Kad užtikrintų nematerialaus kultūros paveldo savo teritorijoje apsaugą, plėtojimą ir didesnę jo svarbą, kiekviena Valstybė Šalis stengiasi:

a) nustatyti bendrą politiką, kuria būtų siekiama didinti nematerialaus kultūros paveldo svarbą visuomenėje ir įtraukti tokio paveldo apsaugą į savo numatomas programas;

b) paskirti arba įsteigti vieną arba daugiau kompetentingų institucijų, kurios rūpintųsi jos teritorijoje esančio nematerialaus kultūros paveldo apsauga;

c) skatinti mokslines, technines ir menines studijas, taip pat diegti mokslinių tyrimų metodologijas, padedančias nustatyti, kaip veiksmingai saugoti nematerialų kultūros paveldą, visų pirma nematerialų kultūros paveldą, kuriam gresia pavojus;

d) imtis atitinkamų teisinių, techninių, administracinių ir finansinių priemonių, kuriomis būtų siekiama:

i) skatinti steigti arba stiprinti nematerialaus kultūros paveldo vadybos mokymo įstaigas ir perduoti tokį paveldą per jo pateikimui ar apraiškai skirtus forumus ir erdves;

ii) užtikrinti galimybę naudotis nematerialiu kultūros paveldu, kartu gerbiant įprastą su konkrečiais naudojimosi tokiu paveldu aspektais susijusią praktiką;

iii) steigti nematerialaus kultūros paveldo dokumentavimo įstaigas ir siekti, kad jos būtų lengviau prieinamos.

14 straipsnis
Švietimas, sąmoningumo didinimas ir gebėjimų stiprinimas

Kiekviena Valstybė Šalis visomis tinkamomis priemonėmis siekia:

a) užtikrinti nematerialaus kultūros paveldo pripažinimą, pagarbą jam ir jo prestižo kėlimą visuomenėje, ypač:

i) per plačiajai visuomenei, pirmiausia jaunimui, skirtas švietimo, sąmoningumo didinimo ir informavimo programas;

ii) per konkrečias švietimo ir mokymo programas atitinkamose bendruomenėse ir grupėse;

iii) stiprinti gebėjimus saugoti nematerialų kultūros paveldą, svarbiausia, jį administruoti ir moksliškai tirti;

iv) neformaliomis pažintinės veiklos priemonėmis;

b) nuolat informuoti visuomenę apie tokiam paveldui gresiančius pavojus ir apie pagal šią Konvenciją vykdomą veiklą;

c) remti mokymą saugoti gamtos vietoves ir atmintinas vietas, gerinti švietimą apie gamtos vietoves ir atmintinas vietas, kurios privalo išlikti, kaip viena iš nematerialaus paveldo reiškimosi formų kad nematerialus kultūros paveldas galėtų reikštis.

15 straipsnis
Bendruomenių, grupių ir asmenų dalyvavimas

Norėdamos užtikrinti nematerialaus kultūros paveldo apsaugą, visos Valstybės Šalys stengiasi užtikrinti kuo plačiausią tokį paveldą kuriančių, palaikančių ir perduodančių bendruomenių, grupių, taip pat, jei reikia, asmenų dalyvavimą ir įtraukti juos į jo administravimą.

IV. NEMATERIALAUS KULTŪROS PAVELDO APSAUGA TARPTAUTINIU LYGMENIU

16 straipsnis
Reprezentatyvus žmonijos nematerialaus kultūros paveldo sąrašas

1. Kad nematerialus kultūros paveldas būtų geriau žinomas, būtų geriau suvokiama jo reikšmė ir būtų skatinamas kultūrų įvairovę gerbiantis dialogas, Komitetas atitinkamų Valstybių Šalių siūlymu sudaro, nuolat atnaujina ir skelbia Reprezentatyvų žmonijos nematerialaus kultūros paveldo sąrašą.
2. Komitetas parengia ir Generalinei asamblėjai tvirtinti pateikia šio reprezentatyvaus sąrašo sudarymo, atnaujinimo ir skelbimo kriterijus.

17 straipsnis
Nematerialaus kultūros paveldo, kuriam reikalinga neatidėliotina apsauga, sąrašas

1. Kad būtų galima imtis tinkamų apsaugos priemonių, Komitetas sudaro, nuolat atnaujina ir skelbia Nematerialaus kultūros paveldo, kuriam reikalinga neatidėliotina apsauga, sąrašą ir tokį paveldą į tą sąrašą įrašo atitinkamos Valstybės Šalies prašymu.
2. Komitetas parengia ir pateikia Generalinei asamblėjai tvirtinti šio sąrašo sudarymo, atnaujinimo ir skelbimo kriterijus.
3. Nepaprastos skubos atvejais, kurių nustatymo objektyvius kriterijus Komiteto siūlymu patvirtina Generalinė asamblėja, Komitetas atitinkamą paveldo objektą į šio straipsnio 1 dalyje minėtą sąrašą gali įrašyti pasitaręs su atitinkama Valstybe Šalimi.

18 straipsnis
Nematerialaus kultūros paveldo apsaugos programos, projektai ir veikla

1. Remdamasis Valstybių Šalių pateiktais pasiūlymais ir vadovaudamasis Komiteto apibrėžtais ir Generalinės asamblėjos patvirtintais kriterijais, Komitetas reguliariai atrenka ir remia geriausiai Konvencijos principus ir tikslus atspindinčias nacionalines, subregionines ir regionines nematerialaus kultūros paveldo apsaugos programas, projektus ir veiklą, atsižvelgdamas į konkrečias besivystančių šalių reikmes.
2. Šiuo tikslu Komitetas gauna, nagrinėja ir tvirtina Valstybių Šalių prašymus dėl tarptautinės pagalbos rengiant tokius pasiūlymus.
3. Komitetas prie tokių projektų, programų ir veiklos vykdymo prisideda skleisdamas geriausią patirtį tokiomis veiklos formomis, kurias jis turi nustatyti.

V. TARPTAUTINIS BENDRADARBIAVIMAS IR PAGALBA

19 straipsnis
Bendradarbiavimas

1. Šioje Konvencijoje tarptautinis bendradarbiavimas, *inter alia,* – tai keitimasis informacija ir dalijimasis patirtimi, bendros iniciatyvos ir Valstybių Šalių pastangų saugoti nematerialų kultūros paveldą rėmimo mechanizmo sukūrimas.
2. Nepažeisdamos savo nacionalinės teisės aktų, paprotinės teisės ir praktikos, Valstybės Šalys pripažįsta, kad nematerialaus kultūros paveldo apsauga yra bendras visos žmonijos interesas, ir tuo tikslu įsipareigoja bendradarbiauti dvišaliu, subregioniniu, regioniniu ir tarptautiniu lygmenimis.

20 straipsnis
Tarptautinės pagalbos tikslai

Tarptautinė pagalba gali būti teikiama siekiant toliau išvardytų tikslų:

a) išsaugoti paveldą, įrašytą į Nematerialaus kultūros paveldo, kuriam reikalinga neatidėliotina apsauga, sąrašą;

b) rengti 11 ir 12 straipsniuose apibūdintus sąvadus (inventorius);

c) remti nacionalines, subregionines ir regionines nematerialaus kultūros paveldo apsaugos programas, projektus ir veiklą;

d) siekti bet kurio kito tikslo, kuris, Komiteto manymu, yra būtinas.

21 straipsnis
Tarptautinės pagalbos formos

Valstybei Šaliai Komiteto teikiamą pagalbą nulemia 7 straipsnyje numatytos veiksmingo įgyvendinimo veiklos direktyvos ir 24 straipsnyje minimas susitarimas. Ta pagalba gali būti:

a) įvairių apsaugos aspektų tyrimas;

b) ekspertų ir specialistų paslaugų teikimas;

c) visų reikalingų darbuotojų mokymas;

d) standartų nustatymo ir kitų priemonių rengimas;

e) infrastruktūrų kūrimas ir naudojimas;

f) aprūpinimas įranga ir pažangiosios patirties perdavimas;

g) kitos finansinės ir techninės pagalbos formos, atitinkamais atvejais – ir paskolų mažomis palūkanomis teikimas bei dovanojamos lėšos.

22 straipsnis
Tarptautinės pagalbos reglamentavimo sąlygos

1. Komitetas nustato tarptautinės pagalbos prašymų nagrinėjimo tvarką ir nurodo, kokia informacija prašymuose turi būti pateikta, pavyzdžiui, numatytos priemonės ir reikalingi veiksmai, taip pat išlaidų įvertinimas.
2. Nepaprastos skubos atvejais Komitetas pagalbos prašymus nagrinėja skubos tvarka.
3. Norėdamas priimti sprendimą, Komitetas prireikus atlieka tyrimus ir konsultuojasi.

23 straipsnis
Tarptautinės pagalbos prašymai

1. Kiekviena Valstybė Šalis gali pateikti Komitetui prašymą suteikti tarptautinę pagalbą jos teritorijoje esančio nematerialaus kultūros paveldo apsaugai.
2. Tokį prašymą kartu gali pateikti dvi arba daugiau Valstybių Šalių.
3. Prašyme pateikiama 22 straipsnio 1 dalyje minėta informacija ir pridedami reikalingi dokumentai.

24 straipsnis
Pagalbą gaunančių Valstybių Šalių vaidmuo

1. Laikantis šios Konvencijos nuostatų, suteikiama tarptautinė pagalba, reglamentuojama pagalbą gaunančios Valstybės Šalies ir Komiteto susitarimu.
2. Paprastai pagalbą gaunanti Valstybė Šalis, kiek leidžia jos ištekliai, turi prisidėti prie apsaugos priemonių, kurioms teikiama tarptautinė pagalba, išlaidų padengimo.
3. Pagalbą gaunanti Valstybė Šalis Komitetui pateikia pagalbos, suteiktos nematerialaus kultūros paveldo apsaugai, panaudojimo ataskaitą.

VI. NEMATERIALAUS KULTŪROS PAVELDO FONDAS

25 straipsnis
Fondo pobūdis ir lėšos

1. Įsteigiamas Nematerialaus kultūros paveldo apsaugos fondas (toliau – Fondas).
2. Fondą sudaro tiksliniai fondai, įsteigti pagal UNESCO finansinius nuostatus.
3. Fondo lėšas sudaro:

   a) Valstybių Šalių mokami įnašai;

   b) šiam tikslui UNESCO Generalinės konferencijos skirtos lėšos;

   c) įnašai, dovanojamos lėšos ar palikimas, kuriais gali prisidėti:

      i) kitos valstybės;

      ii) Jungtinių Tautų sistemos organizacijos ir programos, ypač Jungtinių Tautų vystymo programa, taip pat kitos tarptautinės organizacijos;

      iii) viešosios ar privačios institucijos arba asmenys;

   d) visos už Fondo lėšas sukauptos palūkanos;

   e) lėšos, surinktos per rinkliavas ir gautos per Fondo rėmimo renginius;

   f) visos kitos lėšos, kurias leidžia Komiteto parengti Fondo nuostatai.
4. Sprendimus dėl lėšų naudojimo Komitetas priima vadovaudamasis Generalinės asamblėjos nustatytomis gairėmis.
5. Komitetas gali priimti įnašus ir kitokią pagalbą bendriems ir konkretiems tikslams, susijusiems su konkrečiais projektais, jeigu tuos projektus jis yra patvirtinęs.
6. Jokios politinės, ekonominės ar kitos sąlygos, nesuderinamos su šios Konvencijos tikslais, negali būti siejamos su įnašais į šį Fondą.

26 straipsnis
Valstybių Šalių įnašai į Fondą

1. Neapribodamos jokių papildomų savanoriškų įnašų, Valstybės, šios Konvencijos Šalys, įsipareigoja bent kas dveji metai įmokėti į Fondą įnašą, kurio sumą, kaip visoms Valstybėms vienodą procentinį dydį, nustato Generalinė asamblėja. Šį sprendimą Generalinė asamblėja priima dalyvaujančių ir balsuojančių Valstybių Šalių, nepadariusių šio straipsnio 2 dalyje minimo pareiškimo, balsų dauguma. Valstybės Šalies įnašas jokiu būdu neturi viršyti 1 proc. jos įnašo į nuolatinį UNESCO biudžetą.

2. Tačiau kiekviena šios Konvencijos 32 arba 33 straipsnyje nurodyta valstybė, deponuodama savo ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo arba prisijungimo dokumentus, gali pareikšti, kad šio straipsnio 1 dalies nuostatos jos nesaisto.
3. Valstybė, šios Konvencijos Šalis, padariusi šio straipsnio 2 dalyje minėtą pareiškimą, stengiasi jį atšaukti pranešdama apie tai UNESCO Generaliniam direktoriui. Tačiau pareiškimo atšaukimas neįsigalioja įnašui, kurį ta valstybė turėjo įmokėti iki tos dienos, kurią prasideda artimiausia Generalinės asamblėjos sesija.
4. Kad Komitetas galėtų veiksmingai planuoti savo veiklą, Valstybių, šios Konvencijos Šalių, padariusių šio straipsnio 2 dalyje minėtą pareiškimą, įnašai turi būti mokami reguliariai, bent kas dveji metai, ir turėtų būti kuo artimesni įnašams, kuriuos jos būtų turėjusios mokėti, jei jas būtų saisčiusios šio straipsnio 1 dalies nuostatos.
5. Bet kuri Valstybė, šios Konvencijos Šalis, neįmokėjusi savo privalomojo ar savanoriško įnašo už einamuosius metus ir prieš juos buvusius kalendorinius metus, negali būti renkama Komiteto nare; ši nuostata netaikoma pirmiesiems rinkimams. Bet kurios tokios Valstybės, kuri jau yra Komiteto narė, kadencija baigiasi per šios Konvencijos 6 straipsnyje nustatytus rinkimus.

27 straipsnis
Savanoriški papildomi įnašai į Fondą

Valstybės Šalys, norinčios mokėti savanoriškus įnašus, papildančius tuos, kurie numatyti pagal 26 straipsnį, kuo greičiau apie tai praneša Komitetui, kad jis galėtų atitinkamai planuoti savo veiklą.

28 straipsnis
Tarptautinės lėšų rinkimo kampanijos

Valstybės Šalys kuo labiau remia UNESCO globojamas tarptautines lėšų rinkimo Fondo naudai kampanijas.

VII. ATASKAITOS

29 straipsnis
Valstybių Šalių ataskaitos

Valstybės Šalys, laikydamosi Komiteto nustatytų formų ir reguliarumo, Komitetui teikia teisinių, reguliavimo ir kitų priemonių, kurių buvo imtasi įgyvendinant šią Konvenciją, ataskaitas.

30 straipsnis
Komiteto ataskaitos

1. Remdamasis 29 straipsnyje minėtomis Valstybių Šalių ataskaitomis, Komitetas Generalinei asamblėjai per kiekvieną jos sesiją pateikia savo veiklos ataskaitą.
2. Ataskaita pateikiama UNESCO Generalinei konferencijai susipažinti.

VIII. PEREINAMOJO LAIKOTARPIO NUOSTATOS

31 straipsnis
Santykis su Žmonijos žodinio ir nematerialaus paveldo šedevrų skelbimu

1. Komitetas į Reprezentatyvų žmonijos nematerialaus kultūros paveldo sąrašą įrašo iki šios Konvencijos įsigaliojimo dienos žmonijos žodinio ir nematerialaus paveldo šedevrais paskelbtus objektus.
2. Šių objektų įrašymas į Reprezentatyvų žmonijos nematerialaus kultūros paveldo sąrašą jokiu būdu iš anksto nenulemia būsimojo įrašymo kriterijų, kurie turi būti nustatyti pagal 16 straipsnio 2 dalį.
3. Įsigaliojus šiai Konvencijai, žmonijos žodinio ir nematerialaus paveldo šedevrai nebebus skelbiami.

IX. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

32 straipsnis
Ratifikavimas, priėmimas arba patvirtinimas

1. Šią Konvenciją valstybės, UNESCO narės, turi ratifikuoti, priimti arba patvirtinti pagal savo atitinkamus konstitucinius reikalavimus.
2. Ratifikavimo, priėmimo arba patvirtinimo dokumentai deponuojami UNESCO Generaliniam direktoriui.

33 straipsnis
Prisijungimas

1. Prie šios Konvencijos gali prisijungti visos valstybės, ne UNESCO narės, kurias prie jos prisijungti pakviečia UNESCO Generalinė konferencija.

2. Prie šios Konvencijos taip pat gali prisijungti teritorijos, kurios turi Jungtinių Tautų pripažintą visišką vidaus savivaldą, bet neturi visiškos nepriklausomybės pagal Generalinės Asamblėjos rezoliuciją 1514 (XV), ir kurios gali pačios spręsti šia Konvencija reglamentuojamus reikalus, taip pat ir sudaryti sutartis tokiais klausimais.
3. Prisijungimo dokumentai deponuojami UNESCO Generaliniam direktoriui.

34 straipsnis
Įsigaliojimas

Ši Konvencija įsigalioja praėjus trims mėnesiams nuo trisdešimto ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo arba prisijungimo dokumento deponavimo dienos, bet tik toms valstybėms, kurios savo atitinkamus ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo arba prisijungimo dokumentus deponavo tą dieną arba iki tos dienos. Bet kuriai kitai Valstybei Šaliai ji įsigalioja praėjus trims mėnesiams nuo jos ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo arba prisijungimo dokumento deponavimo dienos.

35 straipsnis
Federacinės arba neunitarinės konstitucinės sistemos

Valstybėms Šalims, turinčioms federacinę arba neunitarinę konstitucinę sistemą, taikomos šios nuostatos:

a) dėl šios Konvencijos nuostatų, kurių įgyvendinimas priklauso federalinės arba centrinės įstatymų leidžiamosios valdžios teisinei jurisdikcijai, federalinės arba centrinės vyriausybės įsipareigojimai yra tokie pat, kaip ir tų Valstybių Šalių, kurios nėra federacinės valstybės;

b) dėl šios Konvencijos nuostatų, kurių įgyvendinimas priklauso atskirų sudedamųjų valstijų, šalių, provincijų ar kantonų, kurių federacijos konstitucinė sistema neįpareigoja imtis įstatymų leidybos priemonių, jurisdikcijai, federalinė vyriausybė informuoja tokių valstijų, šalių, provincijų ar kantonų kompetentingas valdžios institucijas apie minėtas nuostatas ir joms rekomenduoja jas priimti.

36 straipsnis
Denonsavimas

1. Kiekviena Valstybė Šalis gali denonsuoti šią Konvenciją.
2. Apie denonsavimą pranešama rašytiniu dokumentu, deponuojamu UNESCO Generaliniam direktoriui.

3. Denonsavimas įsigalioja praėjus dvylikai mėnesių nuo denonsavimo dokumento gavimo. Iki tos dienos, kurią įsigalioja atsisakymas, jis neturi jokio poveikio denonsuojančios Valstybės Šalies finansiniams įsipareigojimams.

37 straipsnis
Depozitaro funkcija

UNESCO Generalinis direktorius, kaip šios Konvencijos depozitaras, Organizacijos valstybėms narėms, 33 straipsnyje nurodytoms valstybėms, kurios nėra Organizacijos narės, taip pat Jungtinėms Tautoms praneša apie visų 32 ir 33 straipsniuose numatytų ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo arba prisijungimo dokumentų deponavimą ir 36 straipsnyje numatytus denonsavimus.

38 straipsnis
Pakeitimai

1. Valstybė Šalis Generaliniam direktoriui adresuotu rašytiniu pranešimu gali siūlyti šios Konvencijos pakeitimus. Generalinis direktorius tokį pranešimą išplatina visoms Valstybėms Šalims. Jei per šešis mėnesius nuo pranešimo išplatinimo dienos ne mažiau kaip pusė Valstybių Šalių duoda palankų atsakymą, Generalinis direktorius tokį pasiūlymą pateikia kitai Generalinės asamblėjos sesijai svarstyti ir galbūt priimti.
2. Pakeitimai priimami dviejų trečdalių dalyvaujančių ir balsuojančių Valstybių Šalių balsų dauguma.
3. Priimti šios Konvencijos pakeitimai teikiami Valstybėms Šalims ratifikuoti, priimti, patvirtinti arba prie jų prisijungti.
4. Pakeitimai įsigalioja, bet tik toms Valstybėms Šalims, kurios juos ratifikavo, priėmė, patvirtino arba prie jų prisijungė praėjus trims mėnesiams nuo tos dienos, kai šio straipsnio 3 dalyje nurodytus dokumentus deponuoja du trečdaliai Valstybių Šalių. Vėliau kiekvienai Valstybei Šaliai, kuri ratifikuoja, priima, patvirtina kokį nors pakeitimą arba prie jo prisijungia, tas pakeitimas įsigalioja praėjus trims mėnesiams nuo tos dienos, kurią ta Valstybė Šalis deponuoja savo ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo ar prisijungimo dokumentą.
5. Šio straipsnio 3 ir 4 dalyse nustatyta procedūra netaikoma 5 straipsnio dėl Valstybių, Komiteto narių, skaičiaus pakeitimams.
6. Valstybė, šios Konvencijos Šalimi tampanti pakeitimams pagal šio straipsnio 4 dalį jau įsigaliojus, jeigu aiškiai nepareiškia kitaip, yra laikoma:

   a) Konvencijos su pakeitimais Šalimi;

   b) nepakeistos Konvencijos Šalimi bet kuriai pakeitimų nesaistomai Valstybei Šaliai.

39 straipsnis
Teisinę galią turintys tekstai

Ši Konvencija sudaryta anglų, arabų, ispanų, kinų, prancūzų ir rusų kalbomis. Visi šeši tekstai turi vienodą teisinę galią.

40 straipsnis
Registravimas

Pagal Jungtinių Tautų Chartijos 102 straipsnį ši Konvencija UNESCO Generalinio direktoriaus prašymu registruojama Jungtinių Tautų Sekretoriate.

PRIIMTA 2003 m. lapkričio 3 d. Paryžiuje dviem autentiškais egzemplioriais, pasirašytais Generalinės konferencijos 32-osios sesijos pirmininko ir UNESCO Generalinio direktoriaus. Šie du egzemplioriai deponuojami UNESCO archyvuose. Patvirtintos kopijos įteikiamos visoms 32 ir 33 straipsniuose nurodytoms valstybėms, taip pat Jungtinėms Tautoms.

Šis tekstas yra autentiškas Konvencijos tekstas, kurį UNESCO Generalinė konferencija tinkamai priėmė Paryžiuje surengtoje 32-ojoje sesijoje, kuri buvo paskelbta baigta 2003 m. spalio 17 d.

TAI PATVIRTINDAMI, toliau nurodyti asmenys šią Konvenciją pasirašė 2003 m. lapkričio 3 d.

GENERALINĖS KONFERENCIJOS PIRMININKAS GENERALINIS DIREKTORIUS

Patvirtinta kopija

Paryžius

Jungtinių Tautų Švietimo, mokslo ir kultūros organizacijos juridinis patarėjas

Nematerialaus kultūros paveldo apsaugos konvencijos įgyvendinimo veiklos direktyvos

Priimta Generalinės asamblėjos antrojoje eilinėje sesijoje (2008 m. birželio 16–19 d., Paryžius, UNESCO būstinė), pataisyta Generalinės asamblėjos trečiojoje sesijoje (2010 m. birželio 22–24 d., Paryžius, UNESCO būstinė), Generalinės asamblėjos ketvirtojoje sesijoje (2012 m. birželio 4–8 d., Paryžius, UNESCO būstinė), Generalinės asamblėjos penktojoje sesijoje (2014 m. birželio 2–4 d., Paryžius, UNESCO būstinė) ir Generalinės asamblėjos šeštojoje sesijoje (2016 m. gegužės 30–birželio 1 d., Paryžius, UNESCO būstinė).

SANTRUMPOS

Komitetas	Nematerialaus kultūros paveldo apsaugos tarpvyriausybinis komitetas
Konvencija	Nematerialaus kultūros paveldo apsaugos konvencija
Generalinis direktorius	Jungtinių Tautų Švietimo, mokslo ir kultūros organizacijos Generalinis direktorius
Fondas	Nematerialaus kultūros paveldo fondas
Generalinė asamblėja	Konvencijos valstybių narių Generalinė asamblėja
Šedevrai	Žmonijos žodinio ir nematerialaus kultūros paveldo šedevrai
Valstybė narė	Nematerialaus kultūros paveldo apsaugos konvencijos valstybė narė
UNESCO	Jungtinių Tautų Švietimo, mokslo ir kultūros organizacija

I SKYRIUS. NEMATERIALAUS KULTŪROS PAVELDO APSAUGA TARPTAUTINIU LYGMENIU, BENDRADARBIAVIMAS IR TARPTAUTINĖ PAGALBA

I.1 Įrašymo į Nematerialaus kultūros paveldo, kuriam reikalinga neatidėliotina apsauga, sąrašą kriterijai

1. Nominacijų bylose teikiančioji valstybė narė(s) arba, nepaprastos skubos atveju, nominacijos teikėjas (-ai) turės įrodyti, kad elementas, kurį siūloma įrašyti į Nematerialaus kultūros paveldo, kuriam reikalinga neatidėliotina apsauga, sąrašą, atitinka visus šiuos kriterijus:

   U.1. Elementas yra nematerialus kultūros paveldas, kaip apibrėžta Konvencijos 2 straipsnyje.

   U.2. a) Elementui būtina neatidėliotina apsauga, nes jo gyvybingumui gresia pavojus, nepaisant atitinkamos bendruomenės, grupės arba, jei taikytina, asmenų ir valstybės narės (-ių) pastangų; (arba)

   b) elementą būtina apsaugoti nepaprastos skubos tvarka, nes jam gresia rimtas pavojus, dėl kurio jis, jeigu nebus nedelsiant apsaugotas, gali išnykti.

   U.3. Kuriamas apsaugos priemonių planas, kuris atitinkamai bendruomenei, grupei arba, jei taikytina, asmenims sudaro elemento tęstinumo ir perdavimo sąlygas.

   U.4. Elementas buvo nominuotas remiantis kuo plačiausiu atitinkamos bendruomenės, grupės arba, jei taikytina, asmenų dalyvavimu ir jų laisvu sutikimu informavus iš anksto.

   U.5. Elementas įtrauktas į Nematerialaus kultūros paveldo sąvadą, esantį teikiančiosios valstybės narės (-ių) teritorijoje (-ose), kaip apibrėžta Konvencijos 11 ir 12 straipsniuose.

   U.6. Nepaprastos skubos atvejais dėl elemento įrašymo buvo tariamasi su atitinkama valstybe nare (-ėmis) pagal Konvencijos 17 straipsnio 3 dalį.

I.2. Įrašymo į Reprezentatyvųjį žmonijos nematerialaus kultūros paveldo sąrašą kriterijai

2. Nominacijų bylose valstybės narės turės įrodyti, kad elementas, kurį siūloma įrašyti į Reprezentatyvųjį žmonijos nematerialaus kultūros paveldo sąrašą, atitinka visus šiuos kriterijus:

   R.1. Elementas yra nematerialus kultūros paveldas, kaip apibrėžta Konvencijos 2 straipsnyje.

   R.2. Elemento įrašymas prisidės užtikrinant nematerialaus kultūros paveldo žinomumą ir svarbą bei skatinant dialogą, taip atspindėdamas kultūrinę įvairovę pasauliniu mastu ir rodydamas žmogaus kūrybingumą.

   R.3. Kuriamos apsaugos priemonės, kurios gali apsaugoti ir propaguoti elementą.

   R.4. Elementas nominuotas remiantis kuo plačiausiu atitinkamos bendruomenės, grupės arba, jei taikytina, asmenų dalyvavimu ir jų laisvu sutikimu informavus iš anksto.

   R.5. Elementas įtrauktas į Nematerialaus kultūros paveldo sąvadą, esantį teikiančiosios Konvencijos valstybės narės (-ių) teritorijoje (-ose), kaip apibrėžta Konvencijos 11 ir 12 straipsniuose.

I.3. Geriausiai Konvencijos principus ir tikslus atspindinčių programų, projektų ir veiklos rūšių atrankos kriterijai

3. Valstybės narės skatinamos siūlyti Komitetui atrinkti ir remti geriausiai Konvencijos principus ir tikslus atspindinčias nacionalines, subregionines arba regionines nematerialaus kultūros paveldo apsaugos programas, projektus ir veiklas.

4. Kiekvienos sesijos metu Komitetas gali aiškiai paskelbti kvietimą teikti pasiūlymus, pagrįstus tarptautiniu bendradarbiavimu, kaip nurodyta Konvencijos 19 straipsnyje, ir (arba) sutelkti dėmesį į konkrečius prioritetinius apsaugos aspektus.

5. Programos, projektai ir veiklos rūšys, kurios jau yra įgyvendintos, įgyvendinamos arba planuojamos įgyvendinti tuo metu, kai jas siūloma Komitetui atrinkti ir remti.

6. Atrinkdamas ir remdamas apsaugos programas, projektus ir veiklas Komitetas ypatingą dėmesį atkreipia į besivystančių šalių reikmes ir tinkamo geografinio pasiskirstymo principą, stiprinant pietų–pietų ir šiaurės–pietų–pietų šalių bendradarbiavimą.

7. Iš jam pasiūlytųjų Komitetas atrenka tas programas, projektus arba veiklas, kurie geriausiai atitinka visus šiuos kriterijus:

P.1 Programa, projektas arba veikla yra susiję su apsauga, kaip apibrėžta Konvencijos 2 straipsnio 3 dalyje.

P.2 Programa, projektas arba veikla skatina koordinuoti pastangas saugoti nematerialų kultūros paveldą regioniniu, subregioniniu ir (arba) tarptautiniu lygmenimis.

P.3 Programa, projektas arba veikla atspindi Konvencijos principus ir tikslus.

P.4 Jau baigta vykdyti programa, projektas arba veikla įrodė savo veiksmingumą prisidėdami prie atitinkamo nematerialaus kultūros paveldo gyvybingumo.

P.5 Programa, projektas arba veikla buvo arba bus įgyvendinti dalyvaujant atitinkamai bendruomenei, grupei arba, jei reikia, asmenims ir esant jų laisvam sutikimui informavus iš anksto.

P.6 Programa, projektas arba veikla, atsižvelgiant į aplinkybes, gali būti apsaugos veiklos subregioninio, regioninio arba tarptautinio modelio pagrindas.

P.7 Teikiančioji valstybė narė(s), įgyvendinančioji institucija (-os) ir atitinkama bendruomenė, grupė arba, jei reikia, asmenys siekia bendradarbiauti dalindamiesi gerąja patirtimi, jeigu jų teikiama programa, projektas arba veikla būtų atrinktos.

P.8 Programoje, projekte arba veikloje apibūdinta patirtis yra svarbi vertinant jų rezultatus.

P.9 Programa, projektas arba veikla visų pirma taikomi ypatingoms besivystančių šalių reikmėms.

I.4. Tarptautinės pagalbos prašymų atitikties ir atrankos kriterijai

8. Visos valstybės narės gali teikti tarptautinės pagalbos prašymus. Nematerialiam kultūros paveldui apsaugoti valstybėms narėms teikiama parama prisideda prie nacionalinių apsaugos darbų.

9. Komitetas gali gauti, vertinti ir patvirtinti prašymus dėl įvairaus pobūdžio ir įvairios formos tarptautinės paramos, nurodytos atitinkamai Konvencijos 20 ir 21 straipsniuose,

priklausomai nuo turimų lėšų. Pirmenybė teikiama tarptautinės pagalbos prašymams, susijusiems su:

(a) į Nematerialaus kultūros paveldo, kuriam reikalinga neatidėliotina apsauga, sąrašą įrašyto paveldo apsauga (Konvencijos 20 straipsnio a punktas);

(b) sąvadų, minimų Konvencijos 11 ir 12 straipsniuose, rengimu;

(c) nacionalinių, subregioninių ir regioninių nematerialaus kultūros paveldo apsaugos programų, projektų ir veiklų rėmimu;

(d) parama nominacijoms rengti.

10. Vertindamas tarptautinės pagalbos prašymus Komitetas atsižvelgia į tinkamo geografinio pasiskirstymo principą ir besivystančių šalių poreikių ypatumus. Komitetas taip pat gali atsižvelgti į tai, ar:

(a) prašymas susijęs su dvišaliu, regioniniu arba tarptautiniu bendradarbiavimu; ir (arba)

(b) pagalba gali daryti daugialypį poveikį ir skatinti prisidėti finansiniais įnašais ir technine pagalba iš kitų šaltinių.

11. Konvencijos 20 ir 21 straipsniuose aprašyta tarptautinė pagalba gali būti teikiama skubos tvarka, kaip nurodyta Konvencijos 22 straipsnyje (neatidėliotina pagalba).

12. Komitetas savo sprendimus suteikti pagalbą pagrįs šiais kriterijais:

A.1 Atitinkama bendruomenė, grupė ir (arba) asmenys dalyvavo rengiant prašymą ir dalyvaus vykdant siūlomas veiklas, jas vertinant ir kuo plačiau užtikrinant jų vykdymo tęstinumą.

A.2 Prašomos paramos dydis yra tinkamas.

A.3 Siūlomos veiklos yra aiškios ir įgyvendinamos.

A.4 Projekto rezultatai gali būti ilgalaikiai.

A.5 Valstybė narė, kuri yra pagalbos gavėja, kiek leidžia jos ištekliai, prisideda prie veiklų, kurioms suteikiama tarptautinė parama, išlaidų padengimo.

A.6 Parama siekiama įgyti arba sustiprinti nematerialaus kultūros paveldo apsaugos gebėjimus.

A.7 Valstybė narė, kuri yra paramos gavėja, anksčiau finansuotas veiklas, jeigu tokių buvo, įgyvendino laikydamasi visų taisyklių joms nustatytų sąlygų.

I.5 Daugianacionalinės bylos

13. Valstybės narės skatinamos kartu teikti nominacijas Nematerialaus kultūros paveldo, kuriam reikalinga neatidėliotina apsauga, ir Reprezentatyviajam žmonijos nematerialaus kultūros paveldo sąrašams, kai elementas yra daugiau nei vienos valstybės narės teritorijoje.

14. Komitetas skatina teikti subregionines ir regionines programas, projektus, veiklas įskaitant tokias, kurias vykdo geografiškai nevientisoje teritorijoje esančios valstybės narės. Jos šiuos pasiūlymus gali teikti atskirai arba kartu.

15. Komitetui kartu teikti tarptautinės paramos prašymus gali dvi ar daugiau valstybių narių.

I.6 Įrašymas išplėstiniu arba apribotu pagrindu

16. Elemento įrašymas į Nematerialaus kultūros paveldo, kuriam reikalinga neatidėliotina apsauga, arba į Reprezentatyvųjį žmonijos nematerialaus kultūros paveldo sąrašus gali būti išplėstas nacionaliniu ir / arba tarptautiniu lygmeniu įtraukiant kitas bendruomenes, grupes ir, kur tinka, asmenis, to prašant valstybei narei (-ėms), kurios (-ių) teritorijoje (-ose) šis elementas yra, pritarus suinteresuotoms bendruomenėms, grupėms ir, jei reikia, asmenims.

17. Elemento įrašymas į Nematerialaus kultūros paveldo, kuriam reikalinga neatidėliotina apsauga, arba į Reprezentatyvųjį žmonijos nematerialaus kultūros paveldo sąrašus gali būti apribotas nacionaliniu ir / arba tarptautiniu lygmeniu to prašant valstybei narei (-ėms), kurios (-ių) teritorijoje (-ose) šis elementas yra, pritarus suinteresuotoms bendruomenėms, grupėms, kur tinka, asmenims.

18. Suinteresuotosios valstybės narės pateikia naują nominaciją, kurioje pagrindžia, kad ši išplėstu arba apribotu pagrindu teikiama nominacija atitinka visus įrašymo kriterijus. Ji pateikiama laikantis visų nustatytų procedūrų ir terminų.

19. Tais atvejais, kai Komitetas nusprendžia įrašyti elementą naujos nominacijos bylos pagrindu, naujasis įrašas pakeičia pradinį. Tais atvejais, kai Komitetas nusprendžia elemento naujos nominacijos bylos pagrindu neįrašyti, pradinis įrašas nesikeičia.

I.7 Bylų teikimas

20. Nominacijoms, teikiamoms Nematerialaus kultūros paveldo, kuriam reikalinga neatidėliotina apsauga, sąrašui, naudojama forma ICH-01, Reprezentatyviajam žmonijos nematerialaus kultūros paveldo sąrašui – forma ICH-02, teikiant programas, projektus ir veiklas, kurie geriausiai atspindi Konvencijos principus ir uždavinius, naudojama forma ICH-03.

21. Konvencijos valstybės narės gali prašyti paramos Nematerialaus kultūros paveldo, kuriam reikalinga neatidėliotina apsauga, sąrašui teikiamoms nominacijos byloms bei Konvencijos principus ir uždavinius geriausiai atspindinčių programų, projektų ir veiklų nominacijos byloms parengti.

22. Teikiant prašymus dėl paramos nominacijos byloms Nematerialaus kultūros paveldo, kuriam reikalinga neatidėliotina apsauga, sąrašui parengti naudojama forma ICH-05. Teikiant prašymus dėl Komiteto paramos programų, projektų ir veiklų nominacijos byloms parengti pildoma forma ICH-06. Visi kiti tarptautinės paramos prašymai, nepriklausomai nuo prašomos paramos dydžio, pateikiami užpildžius formą ICH-04.

23. Visas formas galima rasti interneto svetainėje www.unesco.org/culture/ich arba gauti, pateikus prašymą Sekretoriatui. Bylose pateikiama tik šiose formose prašoma informacija.

24. Nominacijos bylas teikiančios valstybės narės į bylų parengimo procesus įtraukia suinteresuotas bendruomenes, grupes ir, kur tinka, asmenis.

25. Valstybės narės gali atsiimti pateiktas bylas bet kuriuo metu iki Komiteto nagrinėjimo laiko, nepažeisdamos savo teisės gauti tarptautinę paramą vadovaujantis Konvencija.

I.8 Bylų vertinimas

26. Vertinant bylas nustatoma, ar nominacija, paraiška arba tarptautinės paramos prašymas atitinka nustatytus kriterijus.

27. Eksperimento tvarka nominacijų Nematerialaus kultūros paveldo, kuriam reikalinga neatidėliotina apsauga, ir Reprezentatyviojo žmonijos nematerialaus kultūros paveldo

sąrašams bei Konvencijos principus ir uždavinius geriausiai atspindinčių programų, projektų ir veiklų ir tarptautinės paramos, viršijančios 100 000 JAV dolerių, prašymų vertinimą, vadovaujantis Konvencijos 8 straipsnio 3 dalimi, atlieka konsultacinė Komiteto institucija, vadinama „Vertinimo komisija“ (angl. *Evaluation Body*). Ji teikia Komitetui siūlymus dėl sprendimų. Vertinimo komisiją sudaro dvylika Komiteto paskirtųjų narių: šeši įvairių nematerialaus kultūros paveldo sričių ekspertai, atstovaujantys valstybėms narėms, nesančioms Komiteto narėmis, ir šešios akredituotos nevyriausybinės organizacijos, parenkamos atsižvelgus į tolygų geografinį atstovavimą bei įvairių nematerialaus kultūros paveldo sričių įtraukimą.

28. Vertinimo komisijos nario kadencijos terminas neviršija ketverių metų. Kiekvienais metais Komitetas atnaujina ketvirtį Vertinimo komisijos sudėties. Bent prieš trejetą mėnesių iki Komiteto sesijos pradžios Sekretoriatas informuoja Rinkiminės grupės valstybes nares apie rinkimus į laisvas vietas. Bent prieš šešetą savaičių iki sesijos pradžios Rinkiminės grupės pirmininkas siunčia Sekretoriatui ne daugiau kaip tris kandidatūras. Komiteto paskirtieji Vertinimo komisijos nariai veikia nešališkai visų valstybių narių interesų atžvilgiu.

29. Vertinant kiekvieną nominaciją Nematerialaus kultūros paveldo, kuriam reikalinga neatidėliotina apsauga, sąrašui, atsižvelgiama į elemento gyvybingumą bei apsaugos plano įvykdomumą ir pakankamumą. Taip pat įvertinama elemento išnykimo rizika dėl, *inter alia,* apsaugos priemonių nebuvimo arba dėl globalizacijos ir socialinių arba aplinkos pokyčių.

30. Vertinimo komisija perduoda Komitetui vertinimo ataskaitą, kurioje suformuluota rekomendacija:

    - įrašyti arba neįrašyti nominuotą elementą į Nematerialaus kultūros paveldo, kuriam reikalinga neatidėliotina apsauga, arba į Reprezentatyvųjį žmonijos nematerialaus kultūros paveldo sąrašus arba perduoti nominaciją teikiančiai valstybei narei, prašant papildomos informacijos;

    - atrinkti pasiūlytą programą, projektą arbą veiklą arba jų neatrinkti; arba perduoti paraišką teikiančiai valstybei narei, prašant papildomos informacijos; arba

    - patvirtinti tarptautinės pagalbos prašymą arba jo nepatvirtinti arba perduoti paraišką teikiančiai valstybei narei, prašant papildomos informacijos.

31. Sekretoriatas perduos Komitetui visų nominacijų, programų, projektų ir veiklų paraiškų bei tarptautinės paramos prašymų apžvalgą, įskaitant santraukas ir vertinimų ataskaitas. Valstybės narės galės susipažinti su bylomis ir vertinimų ataskaitomis.

I.9 Nepaprastos skubos tvarka nagrinėjamos nominacijos Nematerialaus paveldo, kuriam reikalinga neatidėliotina apsauga, sąrašui

32. Nepaprastos skubos atveju, remdamasis U.6 kriterijumi, Komitetas gali prašyti, kad atitinkama valstybė(s) narė(s) pateiktų nominaciją skubos tvarka. Komitetas, pasitaręs su atitinkama valstybe (-ėmis) nare (-ėmis), kuo greičiau įvertina nominaciją iš karto ją pateikus. Nominacija vertinama pagal procedūrą, kurią kiekvienu konkrečiu atveju nustato Komitetas. Apie nepaprastos skubos atvejus Komitetą gali informuoti valstybė(s) narė(s), kurios teritorijoje yra elementas, bet kuri kita valstybė narė, atitinkama bendruomenė arba patariamoji organizacija. Atitinkama valstybė(s) narė(s) informuojama tinkamu laiku.

I.10 Bylų nagrinėjimas Komitete

33. Komitetas prieš dvejus metus nusprendžia, koks skaičius bylų pagal esamus išteklius ir Komiteto pajėgumą galės būti išnagrinėtas dviejų kitų ciklų etapais. Šios ribos taikomos nominacijoms, teikiamoms Nematerialaus kultūros paveldo, kuriam reikalinga neatidėliotina apsauga, sąrašui, Reprezentatyviajam žmonijos nematerialaus kultūros paveldo sąrašui, Konvencijos principus ir uždavinius geriausiai atspindinčių programų, projektų ir veiklų sąrašui bei tarptautinės paramos, viršijančios 100 000 JAV dolerių, prašymams.

34. Komitetas, atsižvelgdamas į nustatytas ribas, pagal galimybes siekia išnagrinėti bent po vieną visų pateikusių valstybių bylą, teikdamas pirmenybę:

    i. valstybių, kurios neturi įrašytų elementų, byloms, atrinktų geriausių apsaugos veiklų nominacijoms ar patvirtintiems 100 000 JAV dolerių viršijančios tarptautinės paramos prašymams ir nominacijoms į Nematerialaus kultūros paveldo, kuriam reikalinga neatidėliotina apsauga, sąrašą;

    ii. daugianacionalinėms byloms; ir

    iii. byloms, pateiktoms valstybių, turinčių mažiausiai, lyginant su kitomis iki to paties ciklo termino bylas teikusiomis valstybėmis, įrašytų į sąrašus elementų, byloms, atrinktoms Geriausių apsaugos veiklų sąrašui arba patvirtintiems 100 000 JAV dolerių viršijančios tarptautinės paramos prašymams.

    Jeigu teikiančios Valstybės iki vieno ciklo termino teikia keletą bylų, jos nurodo tų bylų nagrinėjimo pirmenybės tvarką ir yra skatinamos suteikti pirmenybę Nematerialaus kultūros paveldo, kuriam reikalinga neatidėliotina apsauga, sąrašui.

35. Išnagrinėjęs bylą Komitetas nusprendžia, ar elementas įrašomas ar neįrašomas į Nematerialaus kultūros paveldo, kuriam reikalinga neatidėliotina apsauga, sąrašą arba į Reprezentatyvųjį žmonijos nematerialaus kultūros paveldo sąrašą, ar nominacija grąžinama pateikusiai valstybei (-ėms) papildomai informacijai pateikti, ar programa, projektas ar veikla atrenkama į Geriausių apsaugos veiklų sąrašą, ar paraiška grąžinama pateikusiai valstybei (-ėms) papildomai informacijai pateikti ir ar patvirtinamas Tarptautinės paramos, viršijančios 100 000 JAV dolerių, prašymas, ar paraiška grąžinama pateikusiai valstybei (-ėms) papildomai informacijai pateikti.

36. Nominacijos, pasiūlymai ar prašymai, kurių Komitetas nusprendžia neįrašyti, atrinkti, patvirtinti arba grąžinti teikiančiai valstybei (-ėms) dėl papildomos informacijos pateikimo ir atnaujinimo, gali būti vėl teikiami Komitetui nagrinėti kitame cikle jau atnaujinti ir papildyti.

37. Komiteto sprendimas perduoti nominaciją, siūlymą ar prašymą teikiančiai valstybei dėl papildomos informacijos nereiškia ar neužtikrina, kad elementas bus įrašytas, pasiūlymas atrinktas ar prašymas patvirtintas ateityje. Atliekant bet kurį pakartotinį teikimą privalu įrodyti, kad paraiška atitinka įrašymo, atrankos ar patvirtinimo kriterijus.

I.11 Elemento perkėlimas iš vieno sąrašo į kitą arba pašalinimas iš sąrašo

38. Elementas negali būti vienu metu įrašytas į Nematerialaus kultūros paveldo, kuriam reikalinga neatidėliotina apsauga, sąrašą ir Reprezentatyvųjį žmonijos nematerialaus kultūros paveldo sąrašą. Valstybė narė gali pateikti prašymą dėl elemento perkėlimo iš vieno sąrašo į kitą. Tokiame prašyme turi būti įrodyta, kad elementas atitinka visus sąrašo, į kurį prašoma perkelti, kriterijus. Prašymas turi būti pateiktas nustatyta tvarka laikantis nominacijoms nustatytų terminų.

39. Komitetas išbraukia elementą iš Nematerialaus kultūros paveldo, kuriam reikalinga neatidėliotina apsauga, sąrašo, kai įvertinęs, kaip įgyvendinamas apsaugos planas, nustato, kad elementas nebeatitinka vieno ar daugiau įrašymo į tą sąrašą kriterijų.

40. Komitetas išbraukia elementą iš Reprezentatyviojo žmonijos nematerialaus kultūros paveldo sąrašo, kai nustato, kad jis nebeatitinka vieno ar daugiau įrašymo į tą sąrašą kriterijų.

I.12 Įrašyto į sąrašą elemento pavadinimo keitimas

41. Viena ar daugiau valstybių narių gali kreiptis, kad būtų pakeistas pavadinimas, kuriuo elementas yra įrašytas. Toks prašymas pateikiamas bent prieš tris mėnesius iki Komiteto sesijos.

I.13 Geriausiai Konvencijos principus ir uždavinius atspindinčios programos, projektai ir veiklos

42. Komitetas skatina tirti, dokumentuoti, skelbti ir skleisti gerąją patirtį ir modelius, susijusius su tarptautiniu bendradarbiavimu kuriant apsaugos priemones ir nustatant palankias sąlygas tokioms apsaugos priemonėms, kurias valstybės narės išplėtojo vykdydamos atrinktas programas, projektus ir veiklas pasinaudodamos parama arba be jos.

43. Komitetas skatina valstybes nares sukurti palankias sąlygas tokioms programoms, projektams ir veikloms įgyvendinti.

44. Be atrinktų programų, projektų ir veiklų sąrašo, Komitetas kaupia ir skleidžia informaciją apie naudotas priemones ir metodologijas bei sukauptą patirtį, jei tokios buvo.

45. Komitetas skatina atrinktų programų, projektų ir veiklų apsaugos priemonių veiksmingumo mokslinius tyrimus bei vertinimą ir remia tarptautinį bendradarbiavimą juos atliekant.

46. Remdamasis šiose ir kitose apsaugos programose, projektuose ir veiklose įgyta patirtimi bei išmoktomis pamokomis Komitetas konsultuoja dėl geriausių apsaugos veiklų ir teikia rekomendacijas dėl nematerialaus kultūros paveldo apsaugos priemonių (Konvencijos 7 straipsnio b punktas).

I.14 Tarptautinė parama

47. Tarptautinės paramos, neviršijančios 100 000 JAV dolerių, prašymai (išskyrus paramos nominacijoms rengti prašymus) ir skubūs prašymai nepriklausomai nuo paramos dydžio gali būti pateikti bet kuriuo metu.

48. Sekretoriatas įvertina prašymo išsamumą ir gali paprašyti pateikti papildomos informacijos. Jis informuoja prašančią valstybę (-es) narę (-es) apie galimas prašymo nagrinėjimo datas.

49. Prašymus dėl paramos, neviršijančios 100 000 JAV dolerių, įskaitant ir paramą nominacijoms rengti, nagrinėja ir tvirtina Komiteto biuras.

50. Skubius prašymus dėl paramos, neatsižvelgiant į paramos dydį, nagrinėja ir tvirtina Komiteto biuras. Siekiant nustatyti, ar tarptautinės paramos prašymas yra neatidėliotinas ir tinka būti Biuro svarstomas pirmenybės tvarka, neatidėliotinu atveju laikoma tokia situacija, kai valstybė narė neįstengia savarankiškai įveikti kokių nors aplinkybių, sukeltų nelaimių, gamtos stichijų, ginkluotų konfliktų, didelio masto epidemijų ar kokių nors kitų gamtos ar žmogaus sukeltų reiškinių, sukeliančių rimtus padarinius nematerialiam

paveldui, įskaitant bendruomenes, grupes ir tam tikrais atvejais asmenis, esančius to paveldo puoselėtojais.

51. Prašymus dėl paramos, viršijančios 100 000 JAV dolerių, svarsto Vertinimo komisija, kaip aprašyta 27 punkte, ir nagrinėja bei tvirtina Komitetas.

52. Sekretoriatas perduoda sprendimą dėl paramos suteikimo prašančiajai valstybei (-ėms) narei (-ėms) per dvi savaites nuo sprendimo priėmimo. Sekretoriatas sudaro sutartį su prašančiąja valstybe (-ėmis) dėl paramos suteikimo tvarkos.

53. Suteikus paramą taikomos stebėsenos, ataskaitų teikimo ir vertinimo procedūros.

I.15 Tvarkaraštis – procedūrų apžvalga

54.	1 etapas:	Pasirengimas ir teikimas
	0 metai kovo 31 d.	Terminas, iki kurio galima pateikti prašymą suteikti pagalbą pasirengimo etape rengiant nominacijas Nematerialaus kultūros paveldo, kuriam reikalinga neatidėliotina apsauga, sąrašui ir Konvencijos principus ir uždavinius geriausiai atspindinčių programų, projektų ir veiklų pasiūlymus (18 straipsnis).
	1-ieji metai kovo 31 d.	Terminas, iki kurio Sekretoriatui turi būti pateiktos nominacijos Nematerialaus kultūros paveldo, kuriam reikalinga neatidėliotina apsauga, ir Reprezentatyviajam žmonijos nematerialaus kultūros paveldo sąrašams, programų, projektų ir veiklų pasiūlymai, taip pat tarptautinės pagalbos prašymai, kurių vertė viršija 100 000 JAV dolerių. Bylos, gautos po šio termino, bus nagrinėjamos kitame ciklo etape. Sekretoriatas gautas bylas originalo kalba paskelbia Konvencijos svetainėje.
	1-ieji metai birželio 30 d.	Terminas, iki kurio Sekretoriatas bus išnagrinėjęs bylas, įskaitant registraciją ir gavimo patvirtinimą. Nustačius, kad byla nėra iki galo užpildyta, valstybei narei siūloma ją papildyti.
	1-ieji metai rugsėjo 30 d.	Terminas, iki kurio valstybė narė prireikus turi Sekretoriatui pateikti papildomą bylos informaciją. Nepapildytos bylos grąžinamos valstybėms narėms, kad būtų papildytos ir pateiktos vėlesniam svarstymo ciklui. Kai teikiančių valstybių peržiūrėtos bylos pasiekia papildomos informacijos paprašiusį Sekretoriatą, jos skelbiamos internete ir pakeičia anksčiau gautus pirmuosius bylų variantus. Parengus vertimus į anglų arba prancūzų kalbas, jie, kad taptų prieinami, irgi skelbiami internete.
55.	2 etapas:	Vertinimas
	Nuo 1-ųjų metų gruodžio iki 2-ųjų metų gegužės	Vertinimo komisijos atliekamas bylų vertinimas.
	2-ųjų metų balandis–birželis	Galutiniai Vertinimo komisijos bylų svarstymo susirinkimai.
	Keturios savaitės iki Komiteto sesijos	Sekretoriatas perduoda savo vertinimo ataskaitas Komiteto nariams ir skelbia jas internete konsultacijoms.

56.	3 etapas:	Nagrinėjimas
	2-ųjų metų lapkritis	Komitetas nagrinėja nominacijas, pasiūlymus ir prašymus ir priima sprendimus.

I.16 Objektų, paskelbtų *Žmonijos žodinio ir nematerialaus kultūros paveldo šedevrais,* įrašymas į Reprezentatyvųjį žmonijos nematerialaus kultūros paveldo sąrašą

57. Pagal Konvencijos 31 straipsnio 1 dalį po to, kai Generalinė asamblėja patvirtina šias Veiklos direktyvas, Komitetas automatiškai įrašo į Konvencijos 16 straipsnyje nurodytą sąrašą visus iki šios Konvencijos įsigaliojimo dienos *Žmonijos žodinio ir nematerialaus paveldo šedevrais* paskelbtus objektus.

58. Šis įrašymas galioja visoms valstybėms, kurių teritorijoje yra vienas arba daugiau šedevrais paskelbtų elementų, nepaisant to, ar jos yra Konvencijos valstybės narės ar ne. Valstybės, nesančios Konvencijos narėmis, tačiau kuriose esantys šedevrais paskelbti elementai yra įrašyti į sąrašą, naudojasi visomis teisėmis ir prisiima visus Konvencijoje nustatytus įsipareigojimus, susijusius tik su jų teritorijose esančiais elementais, jeigu jos dėl to pateikia rašytinį sutikimą, suvokdamos, kad šiomis teisėmis ir pareigomis negalima remtis arba jas taikyti atskirai viena nuo kitos.

59. Visoms valstybėms, kurios nėra Konvencijos narės, Generalinis direktorius praneša apie šias Veiklos direktyvas, pagal kurias šiems elementams turi būti taikomos vienodos sąlygos, kaip ir tiems, kurie bus įrašyti ateityje pagal Konvencijos 16 straipsnio 2 dalį, ir vienodos teisinės procedūros dėl stebėsenos, perkėlimo iš vieno sąrašo į kitą arba išbraukimo pagal šiose direktyvose nustatytą tvarką.

60. Minėtu būdu informavęs valstybes, nesančias Konvencijos narėmis, Komiteto įgaliotas Generalinis direktorius jas tuo pat metu pakvies per vienerius metus 58 ir 59 punktuose nustatyta tvarka pateikti rašytinį sutikimą dėl Konvencijos nustatytų teisių patvirtinimo ir įsipareigojimų prisiėmimo.

61. Valstybės, nesančios Konvencijos narėmis, rašytinis pranešimas apie šį sutikimą adresuojamas Generaliniam direktoriui, pagal savo įgaliojimus veikiančiam kaip Konvencijos depozitaras. Šis sutikimas reiškia, kad atitinkamiems šedevrais paskelbtiems elementams yra visiškai taikomos Konvencijos teisinės procedūros.

62. Jeigu valstybė, nesanti Konvencijos nare, atsisakė per vienerius metus pateikti sutikimą patvirtinti teises ir prisiimti įsipareigojimus, nustatytus Konvencijoje, kurie susiję su jos teritorijoje esančiais į Reprezentatyvųjį žmonijos nematerialaus kultūros paveldo sąrašą įrašytais elementais, Komitetas turi teisę išbraukti šiuos elementus iš sąrašo.

63. Tuo atveju, kai valstybė, nesanti Konvencijos nare, per vienerius metus nepateikė atsakymo į pranešimą arba sąmoningai tyli, arba jeigu nėra aiškiai išreikšto jos sutikimo, Komitetas darys prielaidą, kad jos tylėjimas arba atsakymo nepateikimas reiškia atsisakymą, kuris leidžia pagrįstai taikyti 62 punktą, išskyrus atvejus, kai dėl aplinkybių, kurių ji negali kontroliuoti, valstybė nepraneša apie savo sutikimą arba atsisakymą.

64. Jeigu į sąrašą įrašytas šedevru paskelbtas elementas yra valstybės narės ir valstybės, nesančios Konvencijos nare, teritorijose, tai daroma prielaida, kad objektui visiškai taikomas Konvencijoje nustatytas teisinis režimas. Tai reiškia, kad valstybę, nesančią Konvencijos nare, Komiteto įgaliotas Generalinis direktorius kviečia prisiimti Konvencijoje nustatytus įsipareigojimus. Jeigu nėra aiškiai išreikšto valstybės, nesančios

Konvencijos nare, sutikimo, Komitetas turi teisę rekomenduoti, kad ji susilaikytų nuo bet kokio veiksmo, kuris galėtų padaryti žalos šedevru paskelbtam elementui.

65. Komitetas Generalinei asamblėjai teikia ataskaitą apie priemones, kurių esant šioms aplinkybėms buvo imtasi pagal šiose Veiklos direktyvose nustatytą tvarką ir formalumus.

II SKYRIUS. NEMATERIALAUS KULTŪROS PAVELDO FONDAS

II.1 Fondo lėšų naudojimo gairės

66. Fondo, kuris yra tvarkomas pagal Fondo finansinio reglamento 1.1 straipsnį kaip speciali sąskaita, lėšos visų pirma naudojamos teikiant tarptautinę pagalbą, kaip aprašyta Konvencijos V skyriuje.

67. Lėšos taip pat gali būti naudojamos:

    (a) Finansinio reglamento 6 straipsnyje nurodytam Rezervo fondui papildyti;

    (b) kitoms Komiteto funkcijoms remti, kaip aprašyta Konvencijos 7 straipsnyje, įskaitant 18 straipsnyje nurodytas su pasiūlymais susijusias funkcijas;

    (c) besivystančių Komiteto valstybių narių atstovų, tačiau tik tų atstovų, kurie yra nematerialaus kultūros paveldo ekspertai, dalyvavimo Komiteto sesijose išlaidoms padengti ir, jeigu pakanka biudžeto lėšų, atsižvelgiant į konkrečius atvejus, atstovų, kurie yra nematerialaus kultūros paveldo ekspertai iš besivystančių valstybių, kurios yra Konvencijos narės, tačiau neturi Komiteto narių teisių, dalyvavimo išlaidoms padengti;

    (d) nevyriausybinių arba ne pelno siekiančių organizacijų, viešųjų arba privačių institucijų ir privačių asmenų suteiktų konsultavimo paslaugų, kurių prašė Komitetas, išlaidoms padengti;

    (e) viešųjų arba privačių institucijų, taip pat privačių asmenų, ypač bendruomenių ir grupių narių, kuriuos Komitetas pakvietė į posėdį konsultuotis konkrečiais klausimais, dalyvavimo išlaidoms padengti.

II.2 Nematerialaus kultūros paveldo fondo išteklių didinimo priemonės

II.2.1 Dovanotojai

68. Komitetas priima įnašus į Nematerialaus kultūros paveldo fondą (toliau – Fondas) Komiteto gebėjimams vykdant savo funkcijas stiprinti.

69. Komitetas priima įnašus iš Jungtinių Tautų ir jų specializuotų agentūrų bei programų, ypač Jungtinių Tautų vystymo programos, bei iš kitų tarptautinių organizacijų. Komitetas taip pat skatina Konvencijos valstybes nares ir kitas valstybes savanoriškai teikti įnašus į Fondą. Komitetas į Fondą priima viešųjų ir privačių institucijų ir asmenų įnašus.

70. Komitetas skatina kurti nacionalinius, valstybinius ir privačius fondus ar asociacijas, siekiančias prisidėti prie Konvencijos uždavinių įgyvendinimo, ir pageidauja jų įnašų į Nematerialaus kultūros paveldo fondą.

71. Komitetas kviečia valstybes nares remti tarptautines UNESCO globojamas išteklių rinkimo kampanijas Fondui papildyti.

II.2.2 Sąlygos

72. Įnašai į Fondą negali būti susieti su jokiomis politinėmis, ekonominėmis ar kitomis sąlygomis, nesuderinamomis su Konvencijos uždaviniais.

73. Nepriimami įnašai iš subjektų, kurių veikla nesuderinama su Konvencijos tikslais ir principais, su veikiančiomis tarptautinėmis teisinėmis žmogaus teises reglamentuojančiomis priemonėmis, su darnaus vystymosi reikalavimais ar su abipusės pagarbos tarp bendruomenių, grupių ir individų reikalavimais. Tam tikrus įnašų atvejus Sekretoriatas gali pateikti apsvarstyti Komitete.

74. Savanoriškų įnašų į Nematerialaus kultūros paveldo fondą tvarką nustato Finansinis fondo reglamentas, Generalinės asamblėjos sudarytos Fondo panaudos gairės ir periodiškai Komiteto rengiami Fondo išteklių naudojimo planai. Savanoriškiems įnašams į Fondą taikomos tokios konkrečios nuostatos:

    (a) dovanotojai neturi tiesioginės įtakos tam, kaip Komitetas panaudos jų įnašus į Fondą;

    (b) dovanotojams nėra pateikiamas individualus pranešimas nei finansinė ataskaita;

    (c) sutarimo pasiekiama vienkartiniu Sekretoriato ir dovanotojo susirašinėjimu.

75. Savanoriškus įnašus galima padaryti pasinaudojus prie šių Veiklos direktyvų pridėtu laiško pavyzdžiu (žr. 1 priedą). Informacija apie taikomas savanoriškų įnašų procedūras pateikiama tinklalapyje www.unesco.org/culture/ich arba kreipiantis šiuo adresu ich@unesco.org.

II.2.3 Nauda dovanotojams

76. Sekretoriatas kasmet informuoja Komitetą apie savanoriškus įnašus į Fondą. Dovanotojams pageidaujant, Komitetas užtikrina įnašų matomumą. Apie savanoriškus įnašus pranešama Konvencijos interneto svetainėje.

77. Įnašų davėjai pripažįstami šiais būdais:

    (a) Papildomi savanoriški valstybių narių įnašai: Sekretoriatas pirmiausia Konvencijos interneto svetainėje skelbia abėcėlės tvarka atnaujintą papildomus savanoriškus įrašus pateikusių valstybių narių sąrašą. Kas dveji metai Generalinės asamblėjos sesijai parengiama spausdinta sąrašo versija.

    (b) Kitų valstybių, Jungtinių Tautų ir jų specializuotų agentūrų ir programų, kitų tarptautinių organizacijų ir valstybės institucijų įnašai: Sekretoriatas kitų valstybių, ne Konvencijos valstybių narių, Jungtinių Tautų ir jų specializuotų agentūrų ir programų, kitų tarptautinių organizacijų ir valstybės institucijų, pateikusių įnašus Fondui, atnaujintą sąrašą abėcėlės tvarka pirmiausia skelbia Konvencijos interneto svetainėje. Kas dveji metai Generalinės asamblėjos sesijai parengiama spausdinta sąrašo versija.

    (c) Privačių organizacijų ir asmenų įnašai: Sekretoriatas skelbia atnaujintą sąrašą, kuriame mažėjančia įnašų tvarka įrašytos privačios organizacijos ir asmenys, pateikę įnašus į Fondą. Sąrašas skelbiamas pirmiausia Konvencijos tinklalapyje, kas dveji metai Generalinės asamblėjos sesijai parengiama spausdinta sąrašo versija. Pateikę įnašą, privatūs įnašų davėjai gali 24 mėnesius viešinti savo bendradarbiavimą su Komitetu visais žiniasklaidos formatais, įskaitant brošiūras ir kitus leidinius. Naudojama medžiaga turi būti iš anksto peržiūrėta ir patvirtinta Sekretoriato ir negali atvirai reklamuoti įnašo davėjo produktų ar paslaugų.

78. Valstybės narės skatinamos apsvarstyti galimybę pripažinti privačius Fondo įnašus tinkamais naudotis tokiais fiskaliniais mechanizmais, kaip mokesčių lengvatos ar kitos nacionalinės teisės nustatytos viešosios politikos priemonių formos, motyvuojančios teikti tokius finansinius įnašus.

III SKYRIUS. DALYVAVIMAS ĮGYVENDINANT KONVENCIJĄ

III.1 Bendruomenių, grupių ir tam tikrais atvejais asmenų, taip pat ekspertų, kompetencijos centrų ir mokslinių tyrimų institutų dalyvavimas

79. Atsižvelgdamas į Konvencijos 11 straipsnio b punktą ir 15 straipsnio esmę, Komitetas skatina Konvencijos valstybes nares nustatyti veiksmingus ir vienas kitą papildančius bendradarbiavimo pagrindus tarp bendruomenių, grupių ir tam tikrais atvejais asmenų, kurie kuria, palaiko ir perduoda nematerialų kultūros paveldą, taip pat skatina ekspertų, kompetencijos centrų ir mokslinių tyrimų institutų bendradarbiavimą.

80. Valstybės narės skatinamos kurti konsultavimo instituciją arba koordinavimo mechanizmą, kurie palengvintų bendruomenių, grupių ir tam tikrais atvejais asmenų, taip pat ekspertų, kompetencijos centrų ir mokslinių tyrimų institutų dalyvavimą, visų pirma:

    (a) nustatant ir apibrėžiant skirtingus jų teritorijose esančius nematerialaus kultūros paveldo elementus;

    (b) sudarant sąvadus;

    (c) rengiant ir vykdant programas, projektus ir veiklas;

    (d) rengiant nominacijų bylas dėl įrašymo į sąrašus pagal atitinkamus šių Veiklos direktyvų 1 skyriaus punktus;

    (e) išbraukiant nematerialaus kultūros paveldo elementą iš vieno sąrašo arba perkeliant į kitą, kaip nurodyta šių Veiklos direktyvų 38–40 punktuose.

81. Valstybės narės imasi visų reikiamų priemonių siekdamos atkreipti bendruomenių, grupių ir, jei reikia, asmenų dėmesį į jų nematerialaus kultūros paveldo ir Konvencijos svarbą bei vertę taip, kad šio paveldo dalyviai galėtų visiškai pasinaudoti šiuo standartus nustatančiu dokumentu.

82. Laikydamosi Konvencijos 11–15 straipsnių nuostatų, valstybės narės imasi tinkamų priemonių siekdamos užtikrinti bendruomenių, grupių ir, jei reikia, asmenų gebėjimų stiprinimą.

83. Valstybės narės, atsižvelgdamos į esamą padėtį, skatinamos kurti ir nuolat atnaujinti ekspertų, kompetencijos centrų, mokslinių tyrimų institutų ir regionų centrų, aktyviai veikiančių Konvencijos reglamentuojamose srityse, kurie galėtų atlikti tyrimus, nurodytus Konvencijos 13 straipsnio c punkte, duomenų bazes.

84. Be privačių ir valstybės institucijų, nurodytų šių Veiklos direktyvų 89 punkte, Komitetas gali kviesti ekspertus, kompetencijos centrus ir mokslinių tyrimų institutus bei regionų centrus, aktyviai veikiančius Konvencijos reglamentuojamose srityse, konsultuotis konkrečiais klausimais.

85. Valstybės narės stengiasi palengvinti bendruomenių, grupių ir, jei reikia, asmenų prieigą prie jų atliktų mokslinių tyrimų rezultatų bei skatinti pagarbą naudojimosi

konkrečiais nematerialaus kultūros paveldo aspektais praktikai pagal Konvencijos 13 straipsnio d punktą.

86. Valstybės narės skatinamos kartu subregioniniu ir regioniniu lygmenimis plėtoti bendruomenių, ekspertų, kompetencijos centrų ir mokslinių tyrimų institutų tinklus, vystyti bendras vizijas, ypač susijusias su jų turimais bendrais nematerialaus kultūros paveldo elementais, bei tarpdisciplininį požiūrį.

87. Valstybes narės, kurios turi dokumentus, susijusius su nematerialaus kultūros paveldo elementu, esančiu kitos valstybės narės teritorijoje, skatinamos pasidalyti tokiais dokumentais su ta kita valstybe, kuri leistų su šia informacija susipažinti atitinkamoms bendruomenėms, grupėms ir, jei reikia, asmenims, taip pat ekspertams, kompetencijos centrams ir mokslinių tyrimų institutams.

88. Valstybės narės skatinamos dalyvauti veikloje, susijusioje su regioniniu bendradarbiavimu, įskaitant II kategorijos nematerialaus kultūros paveldo centrų, kurie yra arba bus įsteigti UNESCO organizacijos, veiklas, skatinamos sudaryti galimybes kuo veiksmingiau bendradarbiauti atsižvelgiant į Konvencijos 19 straipsnio nuostatas dalyvaujant bendruomenėms, grupėms ir, jei reikia, asmenims, taip pat ekspertams, kompetencijos centrams ir mokslinių tyrimų institutams.

89. Atsižvelgdamas į skiriamas lėšas, Komitetas gali kviesti bet kurią valstybės arba privačią instituciją (įskaitant kompetencijos centrus ir mokslinių tyrimų institutus), taip pat privačius asmenis, kompetentingus nematerialaus kultūros paveldo srityje (įskaitant bendruomenes, grupes ir kitus ekspertus), dalyvauti Komiteto posėdžiuose siekiant išlaikyti aktyvų dialogą ir konsultuotis su jais dėl konkrečių klausimų pagal Konvencijos 8 straipsnio 4 dalį.

III.2 Nevyriausybinės organizacijos ir Konvencija

III.2.1 Nevyriausybinių organizacijų dalyvavimas nacionaliniu lygmeniu

90. Pagal Konvencijos 11 straipsnio b punktą Konvencijos valstybės narės įtraukia susijusias nevyriausybines organizacijas įgyvendinant Konvenciją, *inter alia*, nustatydamos ir apibrėždamos nematerialų kultūros paveldą bei vykdydamos kitas tinkamas apsaugos priemones, bendradarbiaudamos ir koordinuodamos veiklą su kitais subjektais, dalyvaujančiais įgyvendinant Konvenciją.

III.2.2 Akredituotų nevyriausybinių organizacijų dalyvavimas

Nevyriausybinių organizacijų akreditavimo kriterijai

91. Reikalaujama, kad nevyriausybinės organizacijos:

    (a) būtų įrodžiusios kompetenciją, ekspertines žinias ir patirtį saugant (kaip apibrėžta Konvencijos 2 straipsnio 3 dalyje) nematerialų kultūros paveldą, priklausantį, *inter alia*, vienai arba daugiau konkrečių sričių (Konvencijos 2 straipsnio 2 dalis);

    (b) būtų atitinkamai vietos, nacionalinio, regioninio arba tarptautinio pobūdžio;

    (c) turėtų tikslus, kurie atitinka Konvencijos dvasią, ir pageidautina, kad jų nuostatai arba įstatai taip pat atitiktų šiuos tikslus;

    (d) pagal abipusės pagarbos principą bendradarbiautų su bendruomenėmis, grupėmis ir tam tikrais atvejais asmenimis, kurie kuria, palaiko ir perduoda nematerialų kultūros paveldą;

(e) vykdytų veiklą, įskaitant tai:

i. būtų nuolatiniai aktyvūs nariai organizacijoje, telkiant bendruomenę, siekiant tikslų, dėl kurių ji buvo įkurta;

ii. turėtų įsteigtą buveinę ir pripažintą juridinį statusą pagal nacionalinę teisę;

iii. turėtų ne mažesnę kaip ketverių metų egzistavimo ir atitinkamos veiklos vykdymo patirtį iki svarstymo dėl akreditacijos suteikimo.

Sąlygos ir akreditacijos peržiūra

92. Komitetas prašo, kad Sekretoriatas gautų nevyriausybinių organizacijų prašymus ir pateiktų Komitetui savo rekomendacijas dėl akreditacijos joms suteikimo ir dėl santykių su jomis palaikymo arba nutraukimo.

93. Komitetas pateikia savo rekomendacijas Generalinei asamblėjai, kad ši priimtų sprendimą pagal Konvencijos 9 straipsnį. Gavęs ir vertindamas tokius prašymus Komitetas privalo atsižvelgti į tinkamo geografinio pasiskirstymo principą remdamasis jam pateikta Sekretoriato informacija. Akredituotos nevyriausybinės organizacijos turėtų laikytis taikytinų nacionalinių ir tarptautinių teisės ir etikos normų.

94. Komitetas persvarsto patariamosios organizacijos įnašą ir įsipareigojimus bei savo santykius su ja kas ketverius metus nuo akreditacijos suteikimo, atsižvelgdamas į atitinkamos nevyriausybinės organizacijos veiklos perspektyvą.

95. Sprendimas nutraukti santykius gali būti priimtas peržiūros metu, jeigu, Komiteto nuomone, to reikia. Atsižvelgiant į aplinkybes santykiai su atitinkama organizacija gali būti sustabdyti iki priimamas sprendimas nutraukti šiuos santykius.

Patariamosios funkcijos

96. Komitetas gali nevyriausybinių organizacijų, kurios pagal Konvencijos 9 straipsnio 1 dalį veikia kaip Komiteto patarėjos, paprašyti pateikti jam, *inter alia*, vertinimo ataskaitas, padedančias Komitetui įvertinti:

(a) nominacijų bylas dėl įrašymo į Nematerialaus kultūros paveldo, kuriam reikalinga neatidėliotina apsauga, sąrašą;

(b) Konvencijos 18 straipsnyje nurodytas programas, projektus ir veiklas;

(c) tarptautinės pagalbos prašymus;

(d) į Nematerialaus kultūros paveldo, kuriam reikalinga neatidėliotina apsauga, sąrašą įrašytų elementų apsaugos planų poveikį.

Akreditacijos suteikimo procedūra

97. Nevyriausybinė organizacija, kuri prašo suteikti Komiteto patariamosios organizacijos akreditaciją, pateikia Sekretoriatui šią informaciją:

(a) organizacijos aprašymą, įskaitant visą jos oficialų pavadinimą;

(b) pagrindinius tikslus;

(c) visą adresą;

(d) įsteigimo datą arba apytikslę veikimo trukmę;

(e) valstybės arba valstybių, kuriose ji vykdo veiklą, pavadinimus;

(f) dokumentus, patvirtinančius, kad ji turi veiklos gebėjimų, įskaitant tokius įrodymus apie:

i. nuolatinę aktyvią narystę, skirtą telkti bendruomenės, siekiant tikslų, dėl kurių ji buvo įkurta;

ii. apie įsteigtą buveinę ir nacionalinę teisę atitinkantį juridinį statusą;

iii. apie ne mažesnę kaip ketverių metų egzistavimo ir atitinkamos veiklos vykdymo patirtį iki svarstymo dėl akreditacijos suteikimo;

(g) informaciją apie veiklą nematerialaus kultūros paveldo apsaugos srityje;

(h) bendradarbiavimo su bendruomenėmis, grupėmis ir nematerialaus kultūros paveldo specialistais patirties aprašymą.

98. Prašymai suteikti akreditaciją turi būti parengti naudojant formą ICH-09 (prieinamą www.unesco.org/culture/ich arba pateikus prašymą Sekretoriatui), kurioje privalo būti pateikta visa prašoma ir tik tokia informacija. Sekretoriatas priima prašymus iki balandžio 30 d. neporiniais metais Komitetui svarstyti jo eilinės sesijos metu tais pačiais metais.

99. Sekretoriatas registruoja pasiūlymus ir atnaujina nevyriausybinių organizacijų, kurioms Komitetas suteikė akreditaciją, sąrašą.

IV SKYRIUS. SĄMONINGO SUVOKIMO APIE NEMATERIALŲ KULTŪROS PAVEDĄ DIDINIMAS IR KONVENCIJOS EMBLEMOS NEMATERIALAUS KULTŪROS PAVELDO APSAUGAI NAUDOJIMAS

IV.1 Sąmoningo suvokimo apie nematerialų kultūros paveldą didinimas

IV.1.1 Bendrosios nuostatos

100. Siekdamos veiksmingo Konvencijos įgyvendinimo, valstybės narės visomis tinkamomis priemonėmis siekia užtikrinti pagarbą atitinkam bendruomenių, grupių ir asmenų nematerialiam kultūros paveldui, stiprinti sąmoningą nematerialaus kultūros paveldo svarbos suvokimą vietos, nacionaliniu ir tarptautiniu lygmenimis ir užtikrinti jų savitarpio pripažinimą.

101. Didinant specifinio nematerialaus kultūros paveldo elementų svarbos suvokimą, visos valstybės narės skatinamos vadovautis šiais principais:

(a) nematerialus kultūros paveldo apibrėžtis atitinka Konvencijos 2 straipsnio 1 dalyje pateiktąją;

(b) atitinkamos bendruomenės, grupės ir tam tikrais atvejais asmenys yra davę išankstinį laisvą ir sąmoningą sutikimą skleisti informaciją apie jų puoselėjamą nematerialų kultūros paveldą ir yra užtikrintas kuo platesnis jų dalyvavimas sąmoningumą ugdančiose akcijose;

(c) sąmoningumą ugdančių akcijų metu laikomasi visiškos pagarbos paprotinėms praktikoms, kuriomis grindžiami specifiniai, ypatingai slapti ir šventi tokio paveldo aspektai;

(d) nematerialaus kultūros paveldo suvokimo ugdymo akcijos teikia naudos atitinkamoms šio paveldo bendruomenėms, grupėms ir tam tikrais atvejais asmenims.

102. Visos valstybės narės skatinamos kuo rūpestingiau užtikrinti, kad sąmoningumą ugdančios akcijos neturėtų poveikio, kuris:

(a) dekontekstualizuotų ir iškreiptų atitinkamo nematerialaus kultūros paveldo pavyzdžių ar išraiškų prigimtį;

(b) išskirtų atitinkamas bendruomenes, grupes ir asmenis kaip nedalyvaujančius šiuolaikiniame gyvenime ar kaip nors kitaip pakenktų jų įvaizdžiui;

(c) prisidėtų prie kokio nors diskriminavimo politiniu, socialiniu, etniniu, religiniu, kalbiniu ar lyties pagrindu pateisinimo;

(d) paskatintų neteisėtą atitinkamų bendruomenių, grupių ar asmenų žinių ir įgūdžių pasisavinimą ar piktnaudžiavimą jomis;

(e) kreiptų į perdėtą komerciją ar skatintų netvarų turizmą, kuris atitinkamam nematerialiam kultūros paveldui keltų pavojų.

IV.1.2 Vietos ir nacionalinis lygmenys

103. Valstybės narės skatinamos parengti ir priimti etikos kodeksus, pagrįstus Konvencijos ir šių Veiklos direktyvų nuostatomis, kad užtikrintų tinkamus savose teritorijose esančio nematerialaus kultūros paveldo suvokimo ugdymo būdus.

104. Valstybės narės stengiasi užtikrinti, ypač taikydamos intelektinės nuosavybės teisę, privataus gyvenimo neliečiamumo teisę ir bet kurias kitas teisinės apsaugos formas, kad savo nematerialų kultūros paveldą kuriančių, palaikančių ir perduodančių bendruomenių, grupių ir asmenų teisės, skatinant jų paveldo suvokimą ar įtraukiant į komercinę veiklą, būtų tinkamai apsaugotos.

105. Konvencijos valstybės narės visomis tinkamomis priemonėmis stengiasi informuoti visuomenę apie nematerialaus kultūros paveldo svarbą ir jam kylančius pavojus bei apie veiklas, vystomas įgyvendinat Konvenciją. Šiuo tikslu valstybės narės skatinamos:

(a) remti žiniasklaidos kampanijas ir laidų kūrimą apie nematerialų kultūros paveldą, panaudojant visas žiniasklaidos formas;

(b) remti nematerialiam kultūros paveldui skirtų simpoziumų, dirbtuvių, viešų forumų ir seminarų organizavimą, taip pat parodų, festivalių, nematerialaus kultūros paveldo dienų ir konkursų organizavimą;

(c) remti atvejų studijas ir šios srities apžvalgas ir skleisti šią informaciją;

(d) skatinti nematerialaus kultūros paveldo palaikytojų ir praktikų valstybės pripažinimo politiką;

(e) propaguoti ir remti bendruomenių asociacijų kūrimąsi, skatinti jų informacijos mainus;

(f) vystyti politiką, kuria siekiama pripažinti jų teritorijose esančio nematerialaus kultūros paveldo raiškos formų indėlį, skatinant valstybių kultūrų įvairovę ir gerovę;

(g) remti nematerialų kultūros paveldo suvokimą skatinančios politikos kūrimą ir jos įgyvendinimą vietose.

106. Valstybės narės deda ypatingas pastangas diegti priemones, kuriomis siekiama skatinti programas, projektus ir veiklas, Komiteto atrinktas pagal Konvencijos 18 straipsnį kaip geriausiai atspindinčias Konvencijos principus ir uždavinius, bei skleisti apie juos informaciją.

Formalios ir neformalios švietimo priemonės

107. Valstybės narės stengiasi visomis tinkamomis priemonėmis užtikrinti nematerialaus kultūros paveldo pripažinimą, pagarbą jam ir jo prestižo didinimą švietimo ir informavimo programomis, gebėjimus stiprinančia veikla ir neformaliomis žinių perdavimo priemonėmis (Konvencijos 14 straipsnio a punktas). Valstybės narės ypač skatinamos įgyvendinti priemones ir politiką, kuria siekiama:

(a) propaguoti nematerialaus kultūros paveldo kaip integracijos ir tarpkultūrinio dialogo priemonės vaidmenį ir propaguoti daugiakalbį švietimą, įskaitant vietinius dialektus;

(b) įtraukti mokymą apie nematerialų kultūros paveldą į mokyklos programą pritaikius prie vietos specifiškumo ir parengti tinkamą edukacinę ir mokymo medžiagą, knygas, kompaktines plokšteles, vaizdo medžiagą, dokumentinius filmus, vadovėlius ar brošiūras;

(c) sustiprinti mokytojų gebėjimus mokyti apie nematerialų kultūros paveldą, siekiant šio tikslo parengti gaires ir vadovėlius;

(d) įtraukti tėvus ir tėvų asociacijas, kad pasiūlytų nematerialaus kultūros paveldo mokymo mokyklose modulių ir temų;

(e) įtraukti paveldo praktikus ir palaikytojus į edukacines programas ir pakviesti juos į mokyklas bei švietimo įstaigas pristatyti savo paveldo;

(f) įtraukti jaunimą rinkti ir skleisti informaciją apie savo bendruomenių nematerialų kultūros paveldą;

(g) pripažinti neformalaus nematerialaus kultūros paveldo žinių ir įgūdžių perdavimo svarbą;

(h) teikti pirmenybę nematerialaus kultūros paveldo patirčiai per praktinius metodus, naudojant dalyvavimo edukacines metodologijas, taip pat žaidimų, namų pamokų ir pameistrystės formas;

(i) vystyti tokias veiklas kaip mokomosios vasaros stovyklos, atvirų durų dienos, vizitai, fotografijos ir videodarbų konkursai, kultūros maršrutai ar mokyklos išvykos į gamtos vietoves ir atmintinas vietas, kurios privalo išlikti, kad nematerialus kultūros paveldas galėtų reikštis;

(j) kur tinkama, maksimaliai pasinaudoti informacinėmis ir komunikacijų technologijomis;

(k) dėstyti nematerialų kultūros paveldą universitetuose ir puoselėti tarpdisciplinines mokslines, technines ir menines studijas, taip pat mokslinių tyrimų metodologijas;

(l) vykdyti profesinį jaunimo orientavimą informuojant juos apie nematerialaus kultūros paveldo vertę asmeniniam ir profesiniam tobulėjimui;

(m) mokyti bendruomenes, grupes ir asmenis su nematerialiu kultūros paveldu susijusio smulkiojo verslo vadybos.

Bendruomenės centrai ir asociacijos, muziejai, archyvai ir kiti panašūs subjektai

108. Pačių bendruomenių įkurti ir tvarkomi bendruomenių centrai ir asociacijos gali vaidinti esminį vaidmenį perduodant nematerialų kultūros paveldą kitoms kartoms bei informuojant plačiąją visuomenę apie jo svarbą šioms bendruomenėms. Siekiant

prisidėti prie sąmoningumo apie nematerialų kultūros paveldą ir jo svarbą didinimo, bendruomenių centrai ir asociacijos skatinami, kad:

(a) bendruomenės naudotų juos kaip kultūros erdves, kuriose nematerialus kultūros paveldas saugomas neformaliomis priemonėmis;

(b) jie būtų naudojami kaip vietos, kuriose perduodamos tradicinės žinios ir įgūdžiai, taip prisidedant prie kartų dialogo;

(c) tarnautų kaip informacijos centrai apie bendruomenės nematerialų kultūros paveldą.

109. Mokslinių tyrimų institutai, kompetencijos centrai, muziejai, archyvai, bibliotekos, dokumentacijos centrai ir panašūs subjektai vaidina svarbų vaidmenį renkant, dokumentuojant, archyvuojant ir išsaugant duomenis apie nematerialų kultūros paveldą, taip pat suteikiant informaciją ir didinant jo svarbos supratimą. Siekiant sustiprinti jų funkcijas didinant suvokimą apie nematerialų kultūros paveldą, šie subjektai skatinami:

(a) įtraukti nematerialaus kultūros paveldo praktikus ir palaikytojus organizuojant parodas, paskaitas, seminarus, debatus ir mokymus apie jų paveldą;

(b) įdiegti ir išvystyti dalyvavimo metodus pateikiant nematerialų kultūros paveldą kaip gyvą ir nuolat besikeičiantį;

(c) labiau sutelkti dėmesį į nuolatinį žinių ir įgūdžių, būtinų nematerialaus kultūros paveldo išsaugojimui, atkūrimą ir perdavimą, o ne į su šiuo paveldu siejamus objektus;

(d) kur tinkama, nematerialaus kultūros paveldo prasmei ir vertei perduoti panaudoti informacines ir komunikacijų technologijas;

(e) į jų valdymą įtraukti praktikus ir palaikytojus, diegiant vietoje vystomas dalyvavimo sistemas.

Informacijos priemonės ir žiniasklaida

110. Žiniasklaida gali veiksmingai prisidėti didinant nematerialaus kultūros paveldo svarbos suvokimą.

111. Žiniasklaida skatinama prisidėti didinant nematerialaus kultūros paveldo, kaip svarbios priemonės visuomenės sanglaudai, darniam vystymuisi ir konfliktų prevencijai, suvokimą, užuot akcentavus tik jo estetinius ar pramoginius aspektus.

112. Žiniasklaida skatinama prisidėti prie plačiosios visuomenės suvokimo apie nematerialaus kultūros paveldo formų įvairovę ir raišką, ypač rengdama specializuotas programas ir produktus skirtingoms tikslinėms grupėms.

113. Audiovizualinės žiniasklaidos priemonės skatinamos kurti kokybiškas televizijos ir radijo programas bei dokumentinius filmus, didinančius nematerialaus kultūros paveldo matomumą ir jo vaidmenį šiuolaikinėse visuomenėse. Vietos transliavimo tinklai ir bendruomenių radijo stotys galėtų vaidinti pagrindinį vaidmenį stiprinant vietos kalbų ir kultūros žinias bei skleidžiant informaciją apie gerąją apsaugos patirtį.

114. Žiniasklaida skatinama prisidėti prie bendruomenių dalijimosi informacija naudojant esamus tinklus, taip paremti jų apsaugos pastangas arba suteikti forumą diskusijoms vietos ir nacionaliniu lygmenimis.

115. Informacinių technologijų įstaigos skatinamos remti interaktyvų keitimąsi informacija ir sustiprinti neformalias nematerialaus kultūros paveldo perdavimo priemones, ypač sukuriant jaunimui skirtas interaktyvias programas ir žaidimus.

Komercinės veiklos, susijusios su nematerialiu kultūros paveldu

116. Komercinės veiklos, kurios gali susiformuoti iš kai kurių nematerialaus kultūros paveldo formų, bei prekyba kultūros prekėmis ir paslaugomis, susijusiomis su nematerialiu kultūros paveldu, gali padidinti tokio paveldo svarbos supratimą ir atnešti pajamų jo praktikams. Jos gali padėti pagerinti paveldą palaikančių ir praktikuojančių bendruomenių gyvenimo lygį, sustiprinti vietos ekonomiką ir prisidėti prie socialinės sanglaudos. Tačiau šios veiklos ir prekyba neturi kelti pavojaus nematerialaus kultūros paveldo gyvybingumui, todėl turi būti imtasi visų tinkamų priemonių užtikrinti, kad pirmiausia tai duotų naudos su šiuo paveldu susijusioms bendruomenėms. Ypatingą dėmesį reikia atkreipti į tai, kaip tokios veiklos gali paveikti nematerialaus kultūros paveldo pobūdį ir gyvybingumą, ypač nematerialaus kultūros paveldo apraiškas ritualinėje, socialinių praktikų arba žinių apie gamtą ir visatą srityse.

117. Ypatingas dėmesys turi būti skiriamas siekiant išvengti neteisėto komercinio pasisavinimo, užtikrinant tvarų turizmą ir stengiantis atrasti reikiamą pusiausvyrą tarp komercinės šalies, viešojo administravimo ir kultūros praktikų interesų ir užtikrinti, kad komercinė panauda neiškreiptų nematerialaus kultūros paveldo reikšmės ir tikslo su šiuo paveldu susijusioje bendruomenėje.

IV.1.3 Tarptautinis lygmuo

118. Komitetas kiekvienais metais atnaujina ir skelbia Nematerialaus kultūros paveldo, kuriam reikalinga neatidėliotina apsauga, sąrašą, Reprezentatyvųjį žmonijos nematerialaus kultūros paveldo sąrašą bei Geriausiai Konvencijos principus ir uždavinius atspindinčių programų, projektų ir veiklų registrą. Kad užtikrintų geresnį nematerialaus kultūros paveldo matomumą ir sąmoningą jo reikšmės suvokimą vietos, nacionaliniu ir tarptautiniu lygmenimis, Komitetas skatina ir remia kuo plačiausią sąrašų sklaidą, naudodamasis formaliomis ir neformaliomis priemonėmis, ypač pasitelkdamas:

(a) mokyklas, įskaitant UNESCO Asocijuotųjų mokyklų tinklą;

(b) bendruomenių centrus, muziejus, archyvus, bibliotekas ir panašius subjektus;

(c) universitetus, kompetencijos centrus ir mokslinių tyrimų institutus;

(d) visas žiniasklaidos formas, įskaitant UNESCO interneto svetainę.

119. Komitetas skatina audiovizualinės ir skaitmeninės medžiagos gamybą, taip pat leidinių ir kitos reklaminės medžiagos, pavyzdžiui, žemėlapių, pašto ženklų, plakatų arba lipdukų rengimą apie nematerialų kultūros paveldą, įskaitant į sąrašus įrašytus elementus.

120. Skelbiant ir skleidžiant informaciją apie į sąrašus įrašytus elementus reikia pasirūpinti, kad elementai būtų pateikti savo kontekste ir sutelkiant dėmesį labiau į jų vertę bei reikšmę atitinkamoms bendruomenėms, o ne į jų estetinį patrauklumą ar pramoginę vertę.

121. Komitetas rūpinasi programų, projektų ir veiklų, kurias laiko geriausiai atspindinčiais Konvencijos principus ir uždavinius, įgyvendinimu, skleisdamas geriausią patirtį visomis įmanomomis priemonėmis, įskaitant pirmiau nurodytas šių Veiklos direktyvų 118 punkte.

122. Siekiant visiško ir maksimalaus matomumo bei nematerialaus kultūros paveldo sąmoningo suvokimo didinimo, tam gali būti naudojama Konvencijos emblema laikantis šių Veiklos direktyvų 126–150 punktuose suformuluotų principų ir nuostatų.

123. Siekdamas padėti Komitetui didinti sąmoningumą nematerialaus kultūros paveldo atžvilgiu, UNESCO Sekretoriatas:

(a) veikia kaip informacijos apie nematerialų kultūros paveldą rinkimo, mainų ir platinimo centras, ypač palaikydamas ir atnaujindamas duomenų bazes, informacijos valdymo sistemą ir interneto svetainę;

(b) palengvina informacijos mainus tarp bendruomenių ir grupių, pilietinės visuomenės, nevyriausybinių organizacijų, kompetencijos centrų, mokslinių tyrimų institutų ir kitų organizacijų, turinčių patirties ir interesų nematerialaus kultūros paveldo srityje;

(c) rengia mokymo ir informacinę medžiagą skirtingoms auditorijoms, remiančią apsaugą ir sąmoningumo didinimo pastangas; tokia medžiaga turi būti lengvai dauginama ir vietose išverčiama;

(d) organizuoja ir dalyvauja dirbtuvėse, seminaruose ir tarptautinėse konferencijose teikdamas informaciją apie Konvenciją;

(e) siekdamas didinti nematerialaus kultūros paveldo svarbos supratimą koordinuoja pastangas su kitų UNESCO norminių priemonių ir programų Sekretoriatais, kitomis JT agentūromis ir programomis bei kitomis tarpvyriausybinėmis organizacijomis;

(f) propaguoja nematerialaus kultūros paveldo svarbą, minint tokias tarptautines šventes, kaip Tarptautinė gimtosios kalbos diena arba Pasaulinė kultūrų įvairovės diena dialogui ir vystymuisi, bei rengia tarptautines kampanijas, siekiančias didinti nematerialaus kultūros paveldo suvokimą ir gausinti savanoriškus įnašus į Nematerialaus kultūros paveldo fondą;

(g) į UNESCO teikiamų stipendijų mokymuisi ir praktikai sistemą įtraukia mokymus apie nematerialių kultūros paveldą.

IV.2 Nematerialaus kultūros paveldo apsaugos konvencijos emblemos naudojimas

IV.2.1 Apibrėžtis

124. Konvencijos emblema, arba logotipas, naudojama kaip oficialus antspaudas, pavaizduota žemiau:

125. Konvencijos emblema naudojama sykiu su UNESCO emblema ir negali būti naudojama skyriumi, suprantant, kad kiekvienos naudojimą reguliuoja atskiros taisyklės ir kiekvienam panaudojimo pagal atitinkamas taisykles atvejui turi būti gautas leidimas.

IV.2.2 UNESCO ir Konvencijos emblemų naudojimo taisyklės

126. Šių Veiklos direktyvų nuostatos taikomos tik Konvencijos emblemos naudojimui.

127. UNESCO emblemos, pateikiamos kartu su Konvencijos emblema, naudojimą reguliuoja UNESCO pavadinimo, akronimo, logotipo ir interneto domeno naudojimo direktyvos, priimtos UNESCO Generalinės konferencijos[1].

128. Naudoti Konvencijos emblemą, susietą su UNESCO emblema, turi būti gautas oficialus leidimas pagal šias direktyvas (Konvencijos emblemos daliai) ir pagal UNESCO pavadinimo, akronimo, logotipo ir interneto domeno naudojimą reguliuojančias direktyvas (UNESCO emblemos dalis), išduodamas laikantis atitinkamų procedūrų, pateikiamų atitinkamai pagal vienas ir kitas direktyvas.

IV.2.3 Emblemos naudojimo teisės

129. Naudoti Konvencijos emblemą be prieš tai suteikto leidimo pagal šiose Veiklos direktyvose nustatytas taisykles turi teisę tik Konvencijos valdymo organai, t. y. Generalinė asamblėja ir Komitetas bei Sekretoriatas.

IV.2.4 Leidimo išdavimas

130. Leidimo naudoti Konvencijos emblemą išdavimas yra Konvencijos valdymo organų – Generalinės asamblėjos ir Komiteto prerogatyva. Specifiniais atvejais, kaip nurodyta šiose Veiklos direktyvose, valdymo organai suteikia Generaliniam direktoriui teisę suteikti leidimą naudoti emblemą kitoms organizacijoms. Leidimo naudoti Konvencijos emblemą išdavimo teisė kitoms organizacijoms nesuteikiama.

131. Generalinė asamblėja ir Komitetas suteikia leidimą naudoti Konvencijos emblemą priimdami nutarimus ir sprendimus, ypač oficialių partnerių organizuojamų veiklų, pasaulinių ar regioninių apdovanojimų ir valstybių narių ypatingų renginių atvejais. Generalinė asamblėja ir Komitetas gali įgalinti nacionalinę UNESCO komisiją ar kitą deramai paskirtą instituciją atitinkamos valstybės narės prašymu naudoti emblemą ir spręsti su jos naudojimu susijusius klausimus nacionaliniu lygmeniu.

132. Konvencijos valdymo organai turi užtikrinti, kad jų nutarimuose ir sprendimuose būtų nustatytas suteikto leidimo terminas, vadovaujantis šiomis Direktyvomis.

133. Generalinis direktorius yra įgaliotas duoti leidimą naudoti Konvencijos emblemą patronažo ir sutartinių susitarimų bei partnerysčių atvejais, taip pat specifinėms sklaidos veikloms.

134. Bet koks sprendimas suteikti leidimą naudoti Konvencijos emblemą grindžiamas šiais kriterijais: (i) sąsajų su Konvencijos tikslais ir uždaviniais aktualumas / svarba ir (ii) atitiktis Konvencijos principams.

135. Valdymo organai gali kreiptis į Generalinį direktorių, kad jis pristatytų jiems kai kuriuos leidimo išdavimo atvejus ir / arba retkarčiais arba sistemingai teiktų jiems ataskaitas apie specifinius emblemos naudojimo ir / arba leidimo išdavimo atvejus, ypač susijusius su leidimais emblemą naudoti patronažo, partnerystės ir komercijos tikslais.

136. Generalinis direktorius gali nuspręsti tam tikrais atvejais leidimo suteikimo klausimą pateikti svarstyti Konvencijos valdymo organams.

1 Naujausia UNESCO pavadinimo, akronimo, logotipo ir interneto domeno naudojimo direktyvų versija pateikiama Generalinės konferencijos 34-osios sesijos 86 rezoliucijos priede (34 C/Resolution 86) arba šiuo adresu: http://unesdoc.unesco.org/images/0015/001560/156046e.pdf.

IV.2.5 Emblemos naudojimo patronažo atveju kriterijai ir sąlygos

137. Leidimas naudoti emblemą patronažo tikslais gali būti suteikiamas įvairių veiklų, pavyzdžiui, vaidinimų, kinematografinių darbų ir kitų audiovizualinių kūrinių, leidinių, kongresų, susirinkimų ir konferencijų, prizų teikimo bei kitų nacionalinių ir tarptautinių renginių, atvejais bei kūriniams, kurie išreiškia nematerialų kultūros paveldą.

138. Prašymo suteikti leidimą naudoti Konvencijos emblemą patronažo tikslais procedūras suformuluoja Sekretoriatas laikydamasis šių kriterijų ir sąlygų:

(a) Kriterijai:

i. Poveikis: leidimas naudoti emblemą gali būti suteiktas išskirtinėms veikloms, kurios, tikėtina, turės realų poveikį nematerialaus kultūros paveldo saugojimui ir reikšmingai padidins Konvencijos matomumą.

ii. Patikimumas: būtinas tinkamas užtikrinimas dėl atsakingų asmenų (profesinė patirtis ir reputacija, charakteristikos ir rekomendacijos, teisinės ir finansinės garantijos) ir planuojamų veiklų politinis, teisinis, finansinis ir techninis įgyvendinamumas.

(b) Sąlygos:

i. Prašymas naudoti Konvencijos emblemą patronažo tikslais turi būti pateiktas Sekretoriatui bent prieš tris mėnesius iki pirmos numatyto emblemos naudojimo laikotarpio dienos; leidimas naudoti Konvencijos emblemą patronažo tikslais suteikiamas raštiškai, išimtinai tik Generalinio direktoriaus.

ii. Nacionalinių veiklų atvejais sprendimas dėl leidimo naudoti Konvencijos emblemą patronažo tikslais priimamas privalomų konsultacijų su valstybe nare, kurios teritorijoje vykdoma veikla, pagrindu.

iii. Konvencijai turi būti suteiktas atitinkamo masto matomumas, ypač naudojant jos emblemą.

iv. Leidimas naudoti Konvencijos emblemą patronažo tikslais gali būti suteiktas atskiroms arba sistemingai vykdomoms veikloms. Pastaruoju atveju turi būti nustatomas terminas ir leidimas periodiškai atnaujinamas.

139. Atitinkamos bendruomenės, grupės ir tam tikrais atvejais asmenys skatinami naudoti Konvencijos emblemą atsižvelgiant į jų veiklą ir specialius renginius, kuriais siekiama saugoti ir propaguoti savo kultūrinį paveldą, įrašytą į Nematerialaus kultūros paveldo, kuriam reikalinga neatidėliotina apsauga, arba į Reprezentatyvųjį žmonijos nematerialaus kultūros paveldo sąrašus, laikantis šiose Veiklos direktyvose nurodytų sąlygų.

IV.2.6 Emblemos naudojimas komerciniais tikslais ir sutartinių susitarimų atveju

140. Bet kuriuose sutartiniuose susitarimuose tarp Sekretoriato ir išorinių organizacijų dėl jų komercinio Konvencijos emblemos naudojimo (pavyzdžiui, esant partnerystei su privačiu sektoriumi ar pilietine visuomene, bendros leidybos ir bendros gamybos sutarčių arba sutarčių su profesionalais ir asmenimis, remiančiais Konvenciją, atvejais) turi būti įtrauktas standartinis skirsnis, nustatantis sąlygą, kad bet kuriuo atveju norint naudoti emblemą turi būti pateiktas raštiškas prašymas ir taip pat gautas raštiškas leidimas ją naudoti.

141. Leidimai, suteikti tokių sutartinių susitarimų pagrindu, galioja tik ribotame įvardytos veiklos kontekste.

142. Prekių ar paslaugų, žymimų Konvencijos emblema, pardavimas iš esmės siekiant pelno šių Veiklos direktyvų tikslais traktuojamas kaip „komercinis naudojimas“. Bet kokiam Konvencijos emblemos komerciniam naudojimui būtinas aiškus Generalinio direktoriaus leidimas specialaus sutartinio susitarimo pagrindu. Jeigu komercinis emblemos panaudojimas yra tiesiogiai susijęs su atskiru į sąrašą įtrauktu elementu, Generalinis direktorius gali suteikti leidimą pasikonsultavęs su susijusia (-iomis) valstybe (-ėmis) nare (-ėmis).

143. Kai, kaip minėta ankstesniuose punktuose, tikimasi pelno, Generalinis direktorius turi užtikrinti, kad Nematerialaus kultūros paveldo fondas gaus deramą įplaukų dalį, ir turi būti sudaryta sutartis dėl šio projekto, įskaitant ir susitarimus dėl pajamų Fondui. Tokie įnašai į Fondą tvarkomi pagal Nematerialaus kultūros paveldo fondo finansinį reglamentą.

IV.2.7 Grafinis emblemos standartas

144. Konvencijos emblema atgaminama pagal Konvencijos interneto svetainėje paskelbtą tikslų Sekretoriato parengtą grafinį standartą ir negali būti keičiama.

IV.2.8 Apsauga

145. Tiek, kiek Konvencijos emblema yra aptarta ir priimta Paryžiaus sąjungos valstybių narių 1883 m. Paryžiaus konvencijos dėl pramoninės nuosavybės apsaugos, peržiūrėtos Stokholme 1967 m., 6ter skyriuje, UNESCO naudojasi Paryžiaus konvencijos valstybių narių vidaus sistemomis, kad užkirstų kelią tokiems Konvencijos emblemos naudojimo atvejams, kai apgaulingai nurodomas ryšys su UNESCO ir Konvencija arba šia emblema kitaip piktnaudžiaujama.

146. Valstybės narės prašomos pateikti Sekretoriatui atsakingų už emblemos naudojimo tvarkymą įstaigų pavadinimus ir adresus.

147. Prašantieji panaudoti emblemą nacionaliniu lygmeniu skatinami pasikonsultuoti su atsakingomis nacionalinėmis įstaigomis. Sekretoriatas informuoja atsakingas nacionalines įstaigas apie leidimo suteikimo atvejus.

148. Tam tikrais atvejais Konvencijos valdymo organai gali kreiptis į Generalinį direktorių dėl Konvencijos emblemos naudojimo stebėjimo ir prireikus iškelti bylą dėl piktnaudžiavimo emblema.

149. Generalinis direktorius yra atsakingas už bylos iškėlimą, kai Konvencijos emblema tarptautiniu lygmeniu naudojama be leidimo. Nacionaliniu lygmeniu ši atsakomybė tenka atsakingoms nacionalinėms institucijoms.

150. Sekretoriatas ir valstybės narės turi glaudžiai bendradarbiauti, kad kartu su kompetentingomis institucijomis užkirstų kelią bet kokiam neteisėtam Konvencijos emblemos panaudojimui nacionaliniu lygmeniu, kaip nustatyta šiose Veiklos direktyvose.

V SKYRIUS. ATASKAITOS KOMITETUI

V.1 Valstybių narių teikiamos Konvencijos įgyvendinimo ataskaitos

151. Kiekviena valstybė narė periodiškai teikia Komitetui teisinių, reguliavimo ir kitų priemonių, kurių buvo imtasi įgyvendinant Konvenciją, ataskaitas. Valstybės narės skatinamos surinktus duomenis apie Konvencijos įgyvendinimą papildyti nevyriausybinių organizacijų pateikta informacija.

152. Valstybė narė teikia Komitetui periodinę ataskaitą iki šeštųjų metų, einančių po tų metų, kuriais ji deponavo ratifikavimo, priėmimo arba patvirtinimo dokumentą, gruodžio 15 d., o po to – kas šešerius metus. Rengiant tokias ataskaitas naudojama ICH-10 forma, prieinama: www.unesco.org/culture/ich arba gaunama paprašius iš Sekretoriato. Ataskaitose turi būti pateikta tik ta informacija, kurios prašoma formoje.

153. Valstybė narė teikia ataskaitas apie teisines, reguliavimo ir kitas priemones, kurių ji ėmėsi Konvencijai įgyvendinti nacionaliniu lygmeniu, įskaitant:

(a) nematerialaus kultūros paveldo, esančio jos teritorijoje, sąvadų sudarymą, kaip aprašyta Konvencijos 11 ir 12 straipsniuose;

(b) kitas apsaugos priemones, kaip nurodyta Konvencijos 11 ir 13 straipsniuose, įskaitant:

i. bendros politikos priėmimą dėl nematerialaus kultūros paveldo funkcijos visuomenėje skatinimo ir jo apsaugos įtraukimo į planavimo programas;

ii. mokslinių, techninių ir meninių studijų skatinimą siekiant veiksmingos apsaugos;

iii. kiek tai įmanoma, prieigos prie informacijos, susijusios su nematerialiu kultūros paveldu, palengvinimą, kartu laikantis įprastos prieigos prie specifinių informacijos aspektų praktikos.

154. Valstybė narė teikia ataskaitas apie teisines, reguliavimo ir kitas priemones, kurių ji ėmėsi nacionaliniu lygmeniu stiprindama institucinius nematerialaus kultūros paveldo apsaugos gebėjimus, kaip aprašyta Konvencijos 13 straipsnyje, įskaitant:

(a) vienos arba daugiau kompetentingų institucijų nematerialaus kultūros paveldo apsaugai paskyrimą ir įsteigimą;

(b) institucijų, skirtų mokymams nematerialaus kultūros paveldo valdymo ir perdavimo srityse, skatinimą;

(c) nematerialaus kultūros paveldo dokumentavimo įstaigų įsteigimą ir, kiek tai įmanoma, naudojimosi jų paslaugomis palengvinimą.

155. Valstybė narė teikia ataskaitas apie teisines, reguliavimo ir kitas priemones, kurių ji ėmėsi nacionaliniu lygmeniu, siekdama užtikrinti nematerialaus kultūros paveldo didesnį pripažinimą, pagarbą ir rėmimą, visų pirma apie Konvencijos 14 straipsnyje nurodytas priemones:

(a) švietimo, sąmoningo suvokimo didinimo ir informavimo programas;

(b) atitinkamų bendruomenių ir grupių švietimo ir mokymo programas;

(c) gebėjimų saugoti nematerialų kultūros paveldą stiprinimą;

(d) neformalias žinių perdavimo priemones;

(e) švietimą gamtos erdvių ir atmintinų vietų apsaugos klausimais.

156. Valstybė narė teikia ataskaitas apie priemones, kurių ji ėmėsi dvišaliu, subregioniniu, regioniniu ir tarptautiniu lygmenimis įgyvendindama Konvenciją, įskaitant tarptautinio bendradarbiavimo priemones, pavyzdžiui, keitimąsi informacija bei patirtimi ir kitas bendras iniciatyvas, kaip nurodyta Konvencijos 19 straipsnyje.

157. Valstybė narė teikia ataskaitas apie visų dabartinių nematerialaus kultūros paveldo elementų, esančių jos teritorijoje, kurie buvo įrašyti į Reprezentatyvųjį žmonijos nematerialaus kultūros paveldo sąrašą, padėtį. Valstybė narė privalo skirti ypatingą dėmesį lyčių vaidmens klausimui ir siekia užtikrinti kuo platesnį atitinkamų bendruomenių, grupių ir tam tikrais atvejais asmenų bei atitinkamų nevyriausybinių organizacijų dalyvavimą rengiant tokias ataskaitas, kuriose apie kiekvieną elementą nurodoma ši informacija:

(a) elemento socialinės ir kultūrinės funkcijos;

(b) jo gyvybingumo įvertinimas ir pavojai, su kuriais susiduriama, jei tokių yra;

(c) elemento indėlis siekiant šio sąrašo tikslų;

(d) pastangos skatinti arba stiprinti elementą, visų pirma įgyvendinant visas priemones, kurios galėjo būti reikalingos elementą įrašius į šį sąrašą;

(e) bendruomenių, grupių ir asmenų bei atitinkamų nevyriausybinių organizacijų dalyvavimas apsaugant elementą ir jų tęstiniai įsipareigojimai užtikrinti tolesnę jo apsaugą.

158. Valstybė narė teikia ataskaitas apie elemento, įrašyto į Reprezentatyvųjį žmonijos nematerialaus kultūros paveldo sąrašą, institucinį kontekstą, įskaitant:

(a) kompetentingą instituciją (-as), dalyvaujančią jį valdant ir (arba) saugant;

(b) su elementu ir jo apsauga susijusios bendruomenės arba grupės organizaciją.

159. Valstybės narės tinkamu laiku pateikia atsakymą į konkrečius Komiteto prašymus pateikti papildomą informaciją, prireikus – anksčiau nei 152 punkte nurodyti terminai.

V.2 Valstybių narių ataskaitos apie elementus, įrašytus į Nematerialaus kultūros paveldo, kuriam reikalinga neatidėliotina apsauga, sąrašą

160. Kiekviena valstybė narė teikia Komitetui ataskaitas apie jos teritorijoje esančių nematerialaus kultūros paveldo elementų, kurie buvo įrašyti į Nematerialaus kultūros paveldo, kuriam reikalinga neatidėliotina apsauga, sąrašą, padėtį. Ataskaitos teikiamos Komitetui paprašius arba nepaprastos skubos atvejais – pasitarus su Komitetu. Rengdama tokias ataskaitas valstybė narė siekia kuo plačiau įtraukti atitinkamas bendruomenes, grupes ir tam tikrais atvejais asmenis bei atitinkamas nevyriausybines organizacijas.

161. Tokios ataskaitos paprastai teikiamos Komitetui iki ketvirtų metų, kai elementas buvo įrašytas, gruodžio 15 d., o po to – kas ketverius metus. Rengiant tokias ataskaitas yra naudojama forma ICH-11, ji prieinama: www.unesco.org/culture/ich arba gaunama paprašius iš Sekretoriato. Ataskaitose turi būti pateikta tik formoje prašoma informacija. Įrašymo metu Komitetas kiekvienu konkrečiu atveju gali nustatyti specialų ataskaitų teikimo tvarkaraštį, kuris galios vietoj įprasto ketverių metų ciklo.

162. Valstybė narė privalo skirti ypatingą dėmesį lyčių vaidmeniui ir pranešti apie esamą elemento padėtį įskaitant:

(a) jo socialines ir kultūrines funkcijas;

(b) jo gyvybingumo įvertinimą ir esamus pavojus, su kuriais susiduriama;

(c) pastangų apsaugoti elementą poveikį, visų pirma apsaugos plano, kuris buvo pateiktas nominuojant, įgyvendinimą;

(d) bendruomenių, grupių ir asmenų bei atitinkamų nevyriausybinių organizacijų dalyvavimą apsaugant elementą ir jų įsipareigojimus užtikrinti tolesnę jo apsaugą.

163. Valstybė narė teikia ataskaitas apie elemento, įrašyto į sąrašą, institucinį kontekstą, įskaitant:

(a) kompetentingą instituciją (-as), dalyvaujančią jį apsaugant;

(b) su elementu ir jo apsauga susijusios bendruomenės arba grupės organizaciją (-as).

164. Valstybės narės tinkamu laiku pateikia atsakymą į konkrečius Komiteto prašymus pateikti papildomą informaciją, prireikus – anksčiau nei 161 punkte nurodyti terminai.

V.3 Ataskaitų priėmimas ir svarstymas

165. Sekretoriatas gautas valstybių narių ataskaitas registruoja ir patvirtina, kad jas gavo. Jeigu ataskaita nėra iki galo užpildyta, valstybei narei bus patariama, kaip ją užpildyti.

166. Sekretoriatas Komitetui pristato visų 4 savaites iki sesijos gautų ataskaitų apžvalgą. Apžvalga ir ataskaitos informaciniais tikslais taip pat prieinamos internete valstybių narių konsultacijoms.

167. Komiteto sesijoje apsvarstytos ataskaitos tampa viešai prieinamos, išskyrus išimtinius atvejus, kai Komitetas nusprendžia kitaip.

V.4 Valstybių, nesančių Konvencijos narėmis, ataskaitos apie elementus, įrašytus į Reprezentatyvųjį žmonijos nematerialaus kultūros paveldo sąrašą

168. 157–159 ir 165–167 punktai visa apimtimi taikomi valstybėms, nesančioms Konvencijos narėmis, kurių teritorijose yra šedevrais paskelbti objektai, įrašyti į Reprezentatyvųjį žmonijos nematerialaus kultūros paveldo sąrašą, ir kurios sutiko prisiimti Konvencijoje nustatytas teises ir įsipareigojimus.

169. Valstybės, nesančios Konvencijos narėmis, teikia Komitetui užpildytas ataskaitas iki 2014 m. gruodžio 15 d. o po to – kas šešerius metus. Rengiant tokias ataskaitas naudojama forma ICH-10, prieinama: www.unesco.org/culture/ich arba gaunama paprašius iš Sekretoriato. Šiose ataskaitose turi būti pateikta tik formoje prašoma informacija.

VI SKYRIUS. NEMATERIALAUS KULTŪROS PAVELDO APSAUGA IR DARNUS VYSTYMASIS NACIONALINIU LYGMENIU

170. Siekdamos veiksmingai įgyvendinti Konvenciją, valstybės narės visomis tinkamomis priemonėmis stengiasi pripažinti nematerialaus kultūros paveldo svarbą ir stiprinti jo, kaip darnaus vystymosi veiksnio ir garanto, vaidmenį, taip pat visiškai integruoti nematerialaus kultūros paveldo apsaugą į savo vystymosi planus, politikos kryptis ir programas visais lygmenimis. Pripažindamos nematerialaus kultūros paveldo, darnaus vystymosi ir taikos bei saugumo užtikrinimo sąsajas, valstybės narės turi stengtis išlaikyti trijų darnaus vystymosi aspektų (ekonominio, socialinio ir aplinkosauginio) pusiausvyrą

ir siekdamos šio tikslo sudaryti sąlygas laikantis dalyvaujamojo požiūrio bendradarbiauti atitinkamiems specialistams, kultūros agentams ir tarpininkams. Valstybės narės nematerialų kultūros paveldą pripažįsta esant dinamiško pobūdžio ir miesto, ir kaimo aplinkoje bei stengiasi apsaugoti tik tokį nematerialų kultūros paveldą, kuris yra suderinamas su esamais tarptautiniais žmogaus teisių dokumentais, taip pat atitinka abipusės bendruomenių, grupių ir asmenų pagarbos ir darnaus vystymosi reikalavimus.

171. Valstybės narės, atsižvelgdamos į tai, kiek jų plėtros planai, strategijos ir programos apima nematerialų kultūros paveldą ar potencialiai gali turėti įtakos jo gyvybingumui, stengiasi:

(a) užtikrinti kuo platesnį bendruomenių, grupių ir tam tikrais atvejais asmenų, kuriančių, saugančių ir perduodančių tokį paveldą, dalyvavimą ir aktyviai įtraukti juos į atitinkamus planus, politikos kryptis ir programas;

(b) užtikrinti, kad tos bendruomenės, grupės ir tam tikrais atvejais asmenys būtų pirminiai naudos iš tokių planų, politikos ir programų gavėjai tiek moraline, tiek materialine prasme;

(c) užtikrinti, kad šiuose planuose, strategijose ir programose būtų atsižvelgta į etinius aspektus ir tai neturėtų neigiamos įtakos nematerialaus kultūros paveldo gyvybingumui nei dekontekstualizuotų ar keistų šio paveldo pobūdį;

(d) sudaryti sąlygas bendradarbiauti su darnaus vystymosi specialistais ir kultūros tarpininkais, kad nematerialaus kultūros paveldo apsauga būtų tinkamai integruota į planus, politiką ir programas ir pačiame kultūros sektoriuje, ir už jo ribų.

172. Valstybės narės stengiasi atkreipti visapusišką dėmesį į visų vystymosi planų ir programų galimą ir realų poveikį nematerialiam kultūros paveldui, visų pirma, poveikio aplinkai, socialinei, ekonominei ir kultūrinei sričiai vertinimo procesų kontekste.

173. Valstybės narės turi siekti pripažinti, skatinti ir stiprinti nematerialaus kultūros paveldo, kaip strateginio darnaus vystymosi ištekliaus, svarbą. Siekiant šio tikslo valstybės narės raginamos:

(a) skatinti mokslines studijas bei mokslinių tyrimų metodologijas, įskaitant ir pačių bendruomenių ar grupių atliekamas, kuriomis siekiama suprasti aspektų, susijusių su bendruomenių, grupių ir asmenų teisių apsauga, įvairovę nematerialaus kultūros paveldo apsaugos srityje;

(b) priimti tinkamas teisines, technines, administracines ir finansines priemones, visų pirma atsižvelgiant į intelektinės nuosavybės teisę, privatumo teisę ir kitas atitinkamas teisinės apsaugos formas, siekiant užtikrinti, kad bendruomenės, grupės ir asmenys, kuriantys, saugantys ir perduodantys savo nematerialų kultūros paveldą, būtų tinkamai apsaugoti didinant supratimą apie jų paveldą ar skatinant užsiimti komercine veikla.

174. Valstybės narės, laikydamosi Konvencijos 11 straipsnio, siekia užtikrinti, kad jų apsaugos planai ir programos apimtų visus sektorius ir visuomenės sluoksnius, taip pat vietines tautas, migrantus, imigrantus ir pabėgėlius, įvairaus amžiaus ir skirtingų lyčių žmones, neįgaliuosius ir pažeidžiamų grupių narius.

175. Valstybės narės raginamos skatinti mokslines studijas ir mokslinių tyrimų metodologijas, taip pat atliekamas pačių bendruomenių ar grupių ir nevyriausybinių organizacijų, kuriomis siekiama suprasti nematerialaus kultūros paveldo indėlį į tvarų vystymąsi ir jo

svarbą sprendžiant vystymosi problemas bei parodyti jo vertę su aiškiais įrodymais, jei įmanoma, pasitelkus atitinkamus duomenis.

176. Valstybės narės siekia užtikrinti, kad nematerialaus kultūros paveldo įrašymas į Konvencijos sąrašus, kaip numatyta Konvencijos 16 ir 17 straipsniuose, ir geriausios apsaugos patirties atranka, kaip numatyta Konvencijos 18 straipsnyje, yra skirti Konvencijos tikslams apsaugos ir darnaus vystymosi srityse pasiekti ir tam, kad būtų išvengta piktnaudžiavimo bei žalos bendruomenėms, grupėms ar asmenims ir nematerialiam kultūros paveldui, ypač siekiant trumpalaikės ekonominės naudos.

VI.1 Įtraukusis socialinis vystymasis

177. Valstybės narės skatinamos pripažinti, kad įtraukiojo socialinio vystymosi negalima pasiekti be tvarios maisto saugos, kokybiškos sveikatos priežiūros, kokybiško švietimo visiems, lyčių lygybės ir be galimybių gauti švaraus vandens bei sanitarinių sąlygų ir kad šie tikslai turi būti pagrįsti visa apimančiu valdymu ir žmonių laisve pasirinkti savo vertybių sistemą.

VI.1.1 Maisto sauga

178. Valstybės narės stengiasi užtikrinti, kad būtų pripažintos, gerbiamos ir skleidžiamos žemės ūkio, žvejybos, medžioklės, ganymo, maisto rinkimo, jo paruošimo ir konservavimo žinios bei patirtis, taip pat su jais susiję ritualai ir tikėjimai, kurie prisideda prie maisto saugos bei tinkamos mitybos ir yra pripažinti bendruomenių, grupių ir tam tikrais atvejais asmenų kaip jų nematerialaus kultūros paveldo dalis. Siekiant šio tikslo valstybės narės raginamos:

(a) skatinti mokslines studijas bei mokslinių tyrimų metodologijas, įskaitant ir pačių bendruomenių ar grupių atliekamas, kuriomis siekiama suprasti tų žinių ir patirties įvairovę, parodyti jų veiksmingumą, nustatyti bei skatinti jų indėlį palaikant agrobiologinę įvairovę, užtikrinti maisto saugą ir stiprinti atsparumą klimato kaitai;

(b) priimti tinkamas teisines, technines, administracines ir finansines priemones, įskaitant kodeksus ir kitas etikos priemones, kurios skatintų ir / arba reglamentuotų žemės ūkio, žvejybos, medžioklės, ganymo, maisto rinkimo, jo paruošimo ir konservavimo žinias ir veiklas, kurias bendruomenės, grupės ir tam tikrais atvejais asmenys pripažįsta esant savo nematerialaus kultūros paveldo dalimi, taip pat lygiateisį dalijimąsi jų teikiama nauda, ir užtikrintų tokių žinių ir veiklų perdavimą;

(c) priimti tinkamas teisines, technines, administracines ir finansines priemones, kad būtų pripažįstama ir gerbiama paprotinė bendruomenių ir grupių teisė į jų žemes, jūros ir miško ekosistemas, su kuriomis susijusios jų ūkininkavimo, žvejybos, ganymo ir maisto rinkimo žinios ir veiklos, bendruomenių, grupių ir tam tikrais atvejais asmenų pripažįstamos kaip jų nematerialaus kultūros paveldo dalis.

VI.1.2 Sveikatos priežiūra

179. Valstybės narės stengiasi užtikrinti, kad būtų pripažintos, gerbiamos ir skleidžiamos sveikatos priežiūros veiklos, bendruomenių, grupių ir tam tikrais atvejais asmenų pripažintos kaip jų nematerialaus kultūros paveldo dalis, kartu su žiniomis, genetiniais ištekliais, veiklomis, raiškomis, ritualais ir tikėjimais prisidedančios prie jų gerovės, ir

panaudoti šį potencialą siekiant kokybiškos sveikatos priežiūros visiems. Siekiant šio tikslo valstybės narės raginamos:

(a) skatinti mokslines studijas bei mokslinių tyrimų metodologijas, įskaitant ir pačių bendruomenių ar grupių atliekamas veiklas, kuriomis siekiama suvokti sveikatos priežiūros veiklų, kurias bendruomenės, grupės ir tam tikrais atvejais asmenys pripažįsta kaip savo nematerialaus kultūros paveldo dalį, įvairovę, parodant jų funkcijas ir veiksmingumą bei įvardijant jų indėlį sveikatos priežiūros poreikių aspektu;

(b) priimti tinkamas teisines, technines, administracines ir finansines priemones, konsultuojantis su žinių saugotojais, gydytojais ir praktikais, kad būtų skatinamas prieinamumas prie gydymo žinių ir pirminės medžiagos, taip pat sudaromos galimybės dalyvauti gydymo veiklose ir perduoti tokias žinias bei patirtį, kurias bendruomenės, grupės ir tam tikrais atvejais asmenys pripažįsta esant savo nematerialaus kultūros paveldo dalimi, gerbiant paprotinės teisės normas, reguliuojančias prieinamumą prie tam tikrų specifinių jų aspektų.

(c) stiprinti įvairių sveikatos priežiūros veiklų ir sistemų bendradarbiavimą ir papildomumą.

VI.1.3 Kokybiškas švietimas

180. Atitinkamose savo švietimo sistemose ir politikoje valstybės narės visomis tinkamomis priemonėmis stengiasi užtikrinti nematerialaus kultūros paveldo pripažinimą, pagarbą ir stiprinimą visuomenėje, pabrėžiant jo ypatingą vaidmenį perduodant vertybes ir gyvenimo įgūdžius bei prisidedant prie darnaus vystymosi, visų pirma pasitelkus specialias švietimo ir mokymo programas bendruomenėse ir suinteresuotose grupėse bei neformalias žinių perdavimo priemones. Siekiant šio tikslo valstybės narės raginamos:

(a) priimti tinkamas teisines, technines, administracines ir finansines priemones, kurios:

i. užtikrintų, kad švietimo sistemos skatintų pagarbą sau patiems, pačiai bendruomenei ar grupei, abipusę pagarbą kitiems ir jokiu būdu neatitolintų žmonių nuo jų nematerialaus kultūros paveldo, neapibūdintų bendruomenių ar grupių kaip nedalyvaujančių šiuolaikiniame gyvenime ir jokiais kitais būdais nekenktų jų įvaizdžiui;

ii. užtikrintų, kad nematerialus kultūros paveldas būtų kuo labiau integruotas į visų susijusių dalykų mokymo programų turinį, tokį indėlį suvokiant ir kaip savo teisę, ir kaip priemonę paaiškinti ar parodyti kitus dalykus mokymo programos, tarpdalykiniu ir užklasiniu lygmenimis;

iii. pripažintų, jog kartu su naujais apsaugos metodais taip pat yra svarbūs nematerialaus kultūros paveldo perdavimo būdai ir metodai, kuriuos pačios bendruomenės, grupės ir tam tikrais atvejais asmenys pripažįsta esant savo nematerialaus kultūros paveldo dalimi, ir siektų išnaudoti jų galimybes pasitelkus formaliojo ir neformaliojo švietimo sistemas;

(b) stiprinti įvairių švietimo veiklų ir sistemų bendradarbiavimą ir papildomumą;

(c) skatinti mokslines studijas bei mokslinių tyrimų metodologijas, įskaitant ir pačių bendruomenių ar grupių atliekamas, kuriomis siekiama suprasti pedagoginių metodų, kuriuos pačios bendruomenės, grupės ir tam tikrais atvejais asmenys

pripažįsta esant savo nematerialaus kultūros paveldo dalimi, įvairovę ir įvertinti jų veiksmingumą bei tinkamumą įtraukti į kitus švietimo kontekstus;

(d) skatinti švietimą apie biologinę įvairovę, gamtos ir atminties vietas, kurios yra būtinos norint išreikšti nematerialų kultūros paveldą.

VI.1.4 Lyčių lygybė

181. Valstybės narės stengiasi nematerialiu kultūros paveldu ir jo apsauga labiau prisidėti prie lyčių lygybės skatinimo ir diskriminacijos panaikinimo pripažįstant, kad bendruomenės ir grupės perduoda savo vertybes, normas ir lūkesčius, susijusius su lytimi, per nematerialų kultūros paveldą ir todėl tai yra ypatingas kontekstas, kuriame formuojasi grupės ir bendruomenės narių lytinis tapatumas. Siekiant šio tikslo valstybės narės raginamos:

(a) pasinaudoti nematerialaus kultūros paveldo ir jo išsaugojimo galimybėmis kurti bendras erdves dialogui, kaip geriausiai pasiekti lyčių lygybės atsižvelgiant į įvairius visų suinteresuotųjų šalių aspektus;

(b) iškelti nematerialaus kultūros paveldo ir jo išsaugojimo svarbą ugdant abipusę bendruomenių ir grupių, kurių narių požiūris į lytį yra skirtingas, pagarbą;

(c) padėti bendruomenėms ir grupėms tyrinėti jų nematerialaus kultūros paveldo raiškas atsižvelgiant į jo poveikį ir galimą indėlį stiprinant lyčių lygybę ir atsižvelgti į tokių tyrimų rezultatus priimant sprendimus, susijusius su šių raiškų apsauga, veiklomis, perdavimu ir skatinimu tarptautiniu lygmeniu;

(d) skatinti mokslines studijas bei mokslinių tyrimų metodologijas, įskaitant ir pačių bendruomenių ar grupių atliekamas, kuriomis siekiama suvokti lyčių vaidmenų įvairovę tam tikroje nematerialaus paveldo raiškoje;

(e) užtikrinti lyčių lygybę planuojant, valdant ir įgyvendinant apsaugą užtikrinančias priemones visais lygiais ir visose situacijose, siekiant sudaryti sąlygas visapusiškai tuo pasinaudoti visiems visuomenės nariams.

VI.1.5 Galimybė gauti švaraus bei saugaus vandens ir tvarus vandens naudojimas

182. Valstybės narės stengiasi užtikrinti vandens išteklių valdymo sistemų, kurias bendruomenės, grupės ir tam tikrais atvejais asmenys pripažįsta esant savo nematerialaus kultūros paveldo dalimi, gyvybingumą ir sudaryti tinkamas sąlygas gauti saugaus geriamojo vandens ir tvariai naudoti vandenį visų pirma žemės ūkio ir kitai pragyvenimo veiklai. Siekiant šio tikslo valstybės narės raginamos:

(a) skatinti mokslines studijas bei mokslinių tyrimų metodologijas, įskaitant ir pačių bendruomenių ar grupių atliekamas, kuriomis siekiama suvokti vandens valdymo sistemų, kurias bendruomenės, grupės ir tam tikrais atvejais asmenys pripažįsta esant savo nematerialaus kultūros paveldo dalimi, įvairovę ir nustatyti jų indėlį tenkinant su aplinka ir vandeniu susijusius plėtros poreikius, taip pat stiprinant jų atsparumą klimato kaitai;

(b) priimti tinkamas teisines, technines, administracines ir finansines priemones, kurios padėtų nustatyti, stiprinti ir skatinti tokias sistemas, siekiant patenkinti vandens poreikius ir susidoroti su klimato kaitos iššūkiais vietos, nacionaliniu ir tarptautiniu lygmenimis.

VI.2 Įtraukusis ekonomikos vystymasis

183. Valstybės narės skatinamos pripažinti, kad nematerialaus kultūros paveldo apsauga prisideda prie įtraukiojo ekonomikos vystymosi ir kad darnus vystymasis priklauso nuo stabilaus, teisingo ir įtraukiojo ekonomikos augimo, pagrįsto tvarios gamybos ir vartojimo pavyzdžiais, kad tam reikia mažinti skurdą ir nelygybę, produktyvaus ir deramo darbo bei būtina užtikrinti galimybes visiems gauti prieinamą, patikimą, tvarią ir atsinaujinančią energiją, taip pat vis efektyviau gerinti išteklių vartojimą ir produkciją.

184. Valstybės narės stengiasi visapusiškai išnaudoti nematerialų kultūros paveldą kaip galingą įtraukiojo ir teisingo ekonominio vystymosi jėgą, kuri apima gamybinės veiklos, kuri turi ir piniginę, ir nepiniginę vertę, įvairovę ir ypač prisideda stiprinant vietos ekonomiką. Siekiant šio tikslo valstybės narės raginamos gerbti tokio paveldo pobūdį ir konkrečias bendruomenių, grupių ar asmenų sąlygas, ypač jų pasirinkimą kolektyviai arba individualiai valdyti savo paveldą, kartu sudarant jiems būtinas sąlygas užsiimti kūrybine raiška bei skatinti sąžiningą prekybą ir etiškus ekonominius santykius.

VI.2.1 Pajamos ir tvarūs pragyvenimo šaltiniai

185. Valstybės narės siekia pripažinti, skatinti ir stiprinti nematerialaus kultūros paveldo indėlį į bendruomenių, grupių ir asmenų pajamas ir tvarius pragyvenimo šaltinius. Siekiant šio tikslo valstybės narės raginamos:

(a) skatinti mokslines studijas bei mokslinių tyrimų metodologijas, įskaitant ir pačių bendruomenių ar grupių atliekamas, kuriomis siekiama nustatyti ir įvertinti galimybes, kurias nematerialus kultūros paveldas teikia bendruomenėms, grupėms ir asmenims gaunant pajamas ir išlaikant tvarius pragyvenimo šaltinius, ypač kreipiant dėmesį į jo vaidmenį papildant kitų formų pajamomis;

(b) priimti tinkamas teisines, technines, administracines ir finansines priemones, kurios:

i. sudarytų galimybes bendruomenėms, grupėms ir pavieniams asmenims gauti pajamas ir išlaikyti pragyvenimo šaltinius užsiimant nematerialaus kultūros paveldo tvaria veikla, perduodant ir saugant jį;

ii. užtikrintų, kad bendruomenės, grupės ir asmenys būtų pirminiai pajamų, gautų iš jų nematerialaus kultūros paveldo, gavėjai ir kad iš jų nebūtų atimtos nuosavybės teisės, ypač siekiant gauti pajamų kitiems.

VI.2.2 Našus užimtumas ir deramas darbas

186. Valstybės narės siekia pripažinti, skatinti ir stiprinti nematerialaus kultūros paveldo indėlį į našų užimtumą ir deramą bendruomenių, grupių ir asmenų darbą. Siekiant šio tikslo valstybės narės raginamos:

(a) skatinti mokslines studijas bei mokslinių tyrimų metodologijas, įskaitant ir pačių bendruomenių ar grupių atliekamas, kuriomis siekiama nustatyti ir įvertinti galimybes, kurias nematerialus kultūros paveldas gali suteikti našiam užimtumui ir deramam su tuo susijusių bendruomenių, grupių ir asmenų darbui, ypač atkreipiant dėmesį į šeimų ir namų ūkių prisitaikymo sąlygas ir kitas užimtumo formas;

(b) priimti tinkamas teisines, technines, administracines ir finansines priemones, įskaitant mokesčių lengvatas, kurios:

i. skatintų bendruomenių, grupių ir asmenų našų užimtumą ir deramą darbą puoselėjant ir perduodant savo nematerialų kultūros paveldą, suteikiant jiems didesnes socialines garantijas ir naudą;

ii. užtikrinti, kad bendruomenėms, grupėms ir asmenims pirmiesiems būtų suteiktos darbo galimybės, susijusios su jų nematerialiu kultūros paveldu, ir kad iš jų nebūtų atimtos nuosavybės teisės, visų pirma siekiant sukurti darbo vietas kitiems.

VI.2.3 Turizmo poveikis nematerialaus kultūros paveldo apsaugai ir atvirkščiai

187. Valstybės narės siekia užtikrinti, kad bet kokios veiklos, susijusios su turizmu, kurių imasi pačios valstybės ar valstybinės ar privačios įstaigos, rodytų pagarbą nematerialaus kultūros paveldo, esančio jų teritorijoje, apsaugai ir su juo susijusių bendruomenių, grupių ir asmenų teisėms, siekiams bei norams. Siekiant šio tikslo valstybės narės raginamos:

(a) įvertinti bendrąja prasme ir konkrečiais aspektais nematerialaus kultūros paveldo galimybes tvaraus turizmo srityje ir turizmo poveikį nematerialiam kultūros paveldui bei su tuo susijusių bendruomenių, grupių ir asmenų darniam vystymuisi, ypatingą dėmesį skiriant tam, kad prieš pradedant vykdyti veiklą būtų numatytas galimas jos poveikis;

(b) priimti tinkamas teisines, technines, administracines ir finansines priemones, kurios:

i. užtikrintų, kad suinteresuotos bendruomenės, grupės ir asmenys būtų pirminiai naudos gavėjai iš bet kokio turizmo, susijusio su jų nematerialiu kultūros paveldu, ir skatintų juos imtis pagrindinio vaidmens turizmo valdymo srityje;

ii. užtikrintų, kad paveldo gyvybingumas, socialinės funkcijos ir kultūrinė reikšmė jokiu būdu nemažėtų ir turizmas jam nekeltų grėsmės;

iii. reguliuotų tiek turizmo pramonės dalyvių, tiek ir pačių turistų veiklą ir elgesį.

VI.3 Aplinkos tvarumas

188. Valstybės narės raginamos pripažinti saugomo nematerialaus kultūros paveldo indėlį į aplinkos tvarumą ir tai, kad aplinkos tvarumas reikalauja užtikrinti tvariai valdomus gamtos išteklius bei apsaugą ir tvarų naudojimąsi biologine įvairove, kuri, savo ruožtu, priklauso nuo geresnio mokslinio supratimo ir žinių mainų apie klimato kaitą, gamtinius pavojus, aplinkos ir gamtinių išteklių ribas, taip pat tai, kad labai svarbu stiprinti pažeidžiamų gyventojų atsparumą vykstant klimato kaitai ir stichinėms nelaimėms.

VI.3.1 Su gamta ir visata susijusios žinios ir veiklos

189. Valstybės narės stengiasi užtikrinti, kad būtų pripažintos, gerbiamos, skleidžiamos ir stiprinamos su gamta ir visata susijusios žinios ir veiklos, bendruomenių, grupių ir tam tikrais atvejais asmenų pripažintos esant jų nematerialaus kultūros paveldo dalimi, ir kad tai prisideda prie aplinkos tvarumo pripažįstant jų raidą bei išnaudojant jų biologinės įvairovės apsaugos ir tvaraus gamtos išteklių valdymo galimybes. Siekiant šio tikslo valstybės narės raginamos:

(a) pripažinti bendruomenes, grupes ir asmenis žinių apie gamtą ir visatą saugotojais bei pagrindiniais veikėjais išsaugant tvarią aplinką;

(b) skatinti mokslines studijas bei mokslinių tyrimų metodologijas, įskaitant ir pačių bendruomenių ir grupių atliekamas, kuriomis siekiama suprasti biologinės įvairovės išsaugojimo, gamtos išteklių valdymo ir tvaraus išteklių naudojimo sistemas, kurias bendruomenės, grupės ir tam tikrais atvejais asmenys pripažįsta esant savo nematerialaus kultūros paveldo dalimi, ir parodyti jų veiksmingumą, skatinant tarptautinį bendradarbiavimą gerajai patirčiai įvardyti ir ja dalytis;

(c) priimti tinkamas teisines, technines, administracines ir finansines priemones, kuriomis būtų:

i. skatinamas tradicinių žinių apie gamtą ir visatą prieinamumas bei jų perdavimas gerbiant papročius, reguliuojančius prieinamumą prie tam tikrų specifinių jų aspektų;

ii. tausoti ir saugoti tas gamtines erdves, kurios yra būtinos nematerialaus kultūros paveldo raiškai.

VI.3.2 Poveikis aplinkai saugant nematerialų kultūros paveldą

190. Valstybės narės siekia pripažinti galimą ir realų nematerialaus kultūros paveldo veiklų ir apsaugos poveikį aplinkai, ypatingą dėmesį skiriant galimoms pasekmėms dėl jų intensyvinimo. Siekiant šio tikslo valstybės narės raginamos:

(a) skatinti mokslines studijas bei mokslinių tyrimų metodologijas, įskaitant ir pačių bendruomenių ir grupių atliekamas, kuriomis siekiama suprasti tokį poveikį;

(b) priimti tinkamas teisines, technines, administracines ir finansines priemones, kurios skatintų aplinką tausojančią veiklą ir sušvelnintų galimą žalingą poveikį.

VI.3.3 Bendruomenių atsparumas stichinėms nelaimėms ir klimato kaitai

191. Valstybės narės stengiasi užtikrinti, kad būtų pripažintos, gerbiamos ir stiprinamos su Žemės mokslais, ypač klimatu, susijusios žinios ir veiklos, ir panaudoti jų galimybes mažinant riziką, atsigaunant po stichinių nelaimių, visų pirma stiprinant socialinę sanglaudą ir švelninant klimato kaitos poveikį. Siekiant šio tikslo valstybės narės raginamos:

(a) pripažinti bendruomenes, grupes ir asmenis tradicinių žinių apie Žemės mokslus, ypač klimatą, saugotojais;

(b) skatinti mokslines studijas bei mokslinių tyrimų metodologijas, įskaitant ir pačių bendruomenių ir grupių atliekamas, kuriomis siekiama suprasti ir parodyti žinių apie nelaimių rizikos mažinimą, atkūrimą po stichinių nelaimių, prisitaikymą prie klimato kaitos ir klimato kaitos švelninimą, kurias bendruomenės, grupės ir tam tikrais atvejais asmenys pripažįsta esant savo nematerialaus kultūros paveldo dalimi, veiksmingumą, kartu didinant bendruomenių, grupių ir asmenų gebėjimus spręsti problemas, susijusias su klimato kaita, kurių turimos žinios nepadeda spręsti;

(c) priimti tinkamas teisines, technines, administracines ir finansines priemones, kurios:

i. skatintų su Žeme ir klimatu susijusių žinių, kurias bendruomenės, grupės ir tam tikrais atvejais asmenys pripažįsta esant savo nematerialaus kultūros paveldo dalimi, prieinamumą ir jų perdavimą gerbiant papročius, reguliuojančius prieinamumą prie tam tikrų specifinių jų aspektų;

ii. visapusiškai įtraukti bendruomenes, grupes ir asmenis, kurie yra tokių žinių saugotojai, į nelaimių rizikos mažinimo, atkūrimo po stichinių nelaimių ir prisitaikymo prie klimato kaitos bei jo padarinių švelninimo sistemas ir programas.

VI.4 Nematerialus kultūros paveldas ir taika

192. Valstybės narės skatinamos pripažinti nematerialaus kultūros paveldo indėlį stiprinant taikias, teisingas ir įtraukias visuomenes, besivadovaujančias pagarba žmogaus teisėms (įskaitant teisę į vystymąsi) ir gyvenančioms be baimės ir prievartos. Darnus vystymasis negali būti įgyvendintas be taikos ir saugumo, o taikai ir saugumui grės pavojus be darnaus vystymosi.

193. Valstybės narės siekia pripažinti, skatinti ir stiprinti šias nematerialaus kultūros paveldo veiklas, raišką ir jos formas, kurios savo esme yra taikos kūrimo bei jos stiprinimo pagrindas, suvienyti bendruomenes, grupes ir asmenis ir kartu tarp jų užtikrinti mainus, dialogą ir supratimą. Valstybės narės toliau stengiasi, kad būtų užtikrintas visapusiškas su apsauga susijusios veiklos indėlis kuriant taiką.

VI.4.1 Socialinė sanglauda ir teisingumas

194. Valstybės narės siekia pripažinti ir skatinti nematerialaus kultūros paveldo išsaugojimo indėlį į socialinę sanglaudą, įveikiant bet kokios formos diskriminaciją ir įtraukiuoju būdu stiprinant socialinę bendruomenių ir grupių struktūrą. Siekiant šio tikslo valstybės narės raginamos ypatingą dėmesį skirti toms veikloms, raiškoms ir žinioms, kurios padeda bendruomenėms, grupėms ir asmenims įveikti bei spręsti lyčių, odos spalvos, tautybės, kilmės, klasės ir vietovės skirtumus ir kurios plačiai apima visus sektorius bei visuomenės sluoksnius, įskaitant vietines tautas, migrantus, imigrantus ir pabėgėlius, įvairaus amžiaus ir skirtingų lyčių žmones, neįgaliuosius ir marginalizuotų grupių narius.

VI.4.2 Konfliktų prevencija ir jų sprendimas

195. Valstybės narės siekia pripažinti, skatinti ir stiprinti indėlį, kuriuo nematerialus kultūros paveldas gali prisidėti užkertant kelią konfliktams ir taikiai juos sprendžiant. Siekiant šio tikslo valstybės narės raginamos:

(a) skatinti mokslines studijas bei mokslinių tyrimų metodologijas, įskaitant ir pačių bendruomenių ir grupių atliekamas, kuriomis siekiama parodyti, kaip nematerialaus kultūros paveldo veiklos, raiška ir jos formos gali prisidėti užkertant kelią konfliktams ar taikiai juos sprendžiant;

(b) priimti tinkamas teisines, technines, administracines ir finansines priemones, kurios:

i. palaikytų tokias veiklas, raišką ir jos formas;

ii. integruotų jas į valstybines programas ir politiką;

iii. sumažintų jų pažeidžiamumą konfliktų metu ir jiems pasibaigus;

iv. pagal galimybes vertintų jas kaip papildančias kitus konfliktų prevencijos ir taikaus jų sprendimo teisinius ir administracinius mechanizmus.

VI.4.3 Taikos ir saugumo atkūrimas

196. Valstybės narės stengiasi visapusiškai pasinaudoti galimu nematerialaus kultūros paveldo vaidmeniu atkuriant taiką, saugą ir saugumą siekiant šalių susitaikymo, atgaivinant bendruomenių, grupių ir asmenų gyvenimą. Siekiant šio tikslo valstybės narės raginamos:

(a) skatinti mokslines studijas bei mokslinių tyrimų metodologijas, įskaitant ir pačių bendruomenių ir grupių atliekamas, kuriomis siekiama suprasti, kaip nematerialus kultūros paveldas gali prisidėti atkuriant taiką, saugą ir saugumą, sutaikant šalis, atgaivinant bendruomenių, grupių ir asmenų gyvenimą;

(b) priimti teisines, technines, administracines ir finansines priemones, kuriomis nematerialus kultūros paveldas būtų integruotas į valstybines programas ir politiką siekiant atkurti taiką, saugą ir saugumą, sutaikyti šalis ir atgaivinti bendruomenių, grupių ir asmenų gyvenimą.

VI.4.4 Ilgalaikės taikos siekis

197. Valstybės narės siekia pripažinti, skatinti ir stiprinti indėlį, kurį bendruomenių, grupių ir asmenų nematerialaus kultūros paveldo apsauga įneša kuriant ilgalaikę taiką. Siekiant šio tikslo valstybės narės raginamos:

(a) užtikrinti pagarbą vietinių tautų, migrantų, imigrantų ir pabėgėlių, įvairaus amžiaus ir skirtingų lyčių žmonių, neįgaliųjų ir pažeidžiamų grupių narių nematerialiam kultūros paveldui;

(b) visapusiškai pasinaudoti nematerialaus kultūros paveldo indėliu į demokratinį valdymą ir žmogaus teises, užtikrinant kuo platesnį bendruomenių, grupių ir asmenų dalyvavimą;

(c) skatinti taikos stiprinimo galimybes, dedant pastangas į apsaugą, kuri įtraukia kultūrų dialogą ir pagarbą kultūrų įvairovei.

1 priedas

Laiško modelis dėl nevaržomų įnašų į Nematerialaus kultūros paveldo apsaugos fondo specialiąją sąskaitą

[Date], 20XX

To:

… … … … … …

Assistant Director-General
Sector for Culture
United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
7, place de Fontenoy
75352 Paris 07 SP
France

From:

Name
Title
Agency or institution
Address

Dear … … … … … …,

Ref.: Contribution in favour of the Special Account of the Fund for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage

The [name of the donor] is pleased to provide a contribution of USD/EUR [amount] (hereafter referred as the 'Funding Contribution') to support UNESCO's activities related to the Convention for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage (hereafter referred as 'the Programme').

The [name of the donor] understands that the Funding Contribution will be credited to the Fund for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage (hereafter referred as 'the Fund') managed by UNESCO to support the above-mentioned Programme. The Financial Regulations of the Fund constitute the annex 1 to the present agreement.

The [name of the donor] agrees to pay UNESCO the Funding Contribution on condition that UNESCO:

1. Uses the Funding Contribution for the purposes of the Programme;

2. Provides the [name of the donor], upon request, with written confirmation of receipt of the Funding Contribution and statement specifying that the Funding Contribution will be used for the purposes of the Programme;

3. Provides a consolidated financial report of the Fund, as well as a consolidated narrative report on the progress of the activities implemented through the Fund, in accordance with

UNESCO procedures for multi-donor contributions under a special account. Reports shall be sent to all donors in the same format than the ones presented to the Governing Bodies of the Convention;

4. Provides a final narrative report and a final consolidated financial report to the [name of the donor] upon termination of the Programme and related closure of the Fund;

The [name of the donor] understands that in accordance with UNESCO procedures for multi-donor contributions under a special account, any unspent balance, which may remain after the closure of Fund, shall be returned to the donors contributing to the account for the last four years, on a pro rata basis not exceeding the total amount received from each donor,

The [name of the donor] shall deposit the amount of USD/EUR [amount] in UNESCO's account.

*[As per AM Item 3.7, paragraph 5.2 (a), all contributions to UNESCO should be made **by a bank transfer** onto the USD account of the Headquarters except for EUR contributions that should be made onto the EUR account of the Headquarters. Any other exception to the above mentioned is subject to **a prior written authorization** from BFM/TRS]*

[delete the bank account as appropriate]

Payments in USD are to be made only by bank transfer to the following bank account:	
Account holder:	UNESCO
Bank:	JPMorgan Chase Bank
Address:	270 Park Avenue New York, NY, 10117, USA
Account n°:	949-1-191558
SWIFT:	CHASUS33 – ABA N° 0210-0002-1

Payments in EUR are to be made only by bank transfer to the following bank account:	
Account holder:	UNESCO
Bank:	Société Générale, Paris, France
Account n° (IBAN):	FR76 3000 3033 0100 0372 9190 997
SWIFT:	SOGEFRPP

Reference to be quoted in any payment instruction: **Voluntary supplementary contribution to the Intangible Cultural Heritage Fund**

The Funding Contribution shall be subject to the internal and external auditing procedures as provided for in the financial regulations, rules and directives of UNESCO.

Please sign this letter as confirmation of the agreement set out by [name of the donor] and UNESCO.

The [name of the donor] welcomes the opportunity to cooperate with UNESCO's Culture Sector within the activities of its outreach programme in particular in support to the Convention for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage.

Yours sincerely

_____

… …Name… … … …

… …Title… … … … …

… …X…. … … … … ….

Agreed to by:
United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization

By: _____

Name: .....

Title: .....

Date: .....

Jungtinių Tautų
Švietimo, mokslo ir
kultūros organizacija

**Lietuvos nacionalinė
UNESCO komisija**